

«DAMÚ KEŇISTIGI»

Адам даму үшін не істеу керек? Ойланyp көрдіңіз бе? Бәлкім көп ізденіп, кітап ақтаруы керек шығар? Жоқ. Әрине, көп оқыған адамның көкірек көзі оянып, білімі арта түсері анық. Әйтсе де, білгенін өзгемен бөліспейтін, өз әлемі өзінде жүретін жанның рухани кеңістігі ұлғайып, даму түседі дегенге сену қиын. Адамды білімге ынталандыратын және қоғамның дамуын алға сүйрейтін нәрсе пікір алмасу еркіндігі. Иә, ойдан ой туындайды, идеялас адамдардың басы бір арнаға тоғысады. Қарағанды қаласында жаңадан ашылған «DAMÚ KEŇISTIGI» коворкинг орталықтың да көздегені осы. Тұрғындарға еркін пікір алмасатын алаңқай ұсыну.

«Қарағанды қаласының орталықтандырылған кітапхана жүйесі» КММ №22 кітапхана-бөлімшесінде ашылған «DAMÚ KEŇISTIGI» коворкинг орталығы Елбасымыздың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласы мен «5 әлеуметтік баста» бағдарламасын жүзеге асыру аясында бой көтерген. Орталықтың ашылу салтанатына Қарағанды қаласы әкімінің орынбасары Ирина Любарская қатысып, Майқұдық тұрғын аймағы үшін коворкинг орталықтың қаншалықты маңызға ие екендігін айтып берді.

Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаев жастарды қолдау, олардың шығармашылық тұрғыда дамуы мен білімін жетілдіруге жағдай жасау – мемлекеттік саясаттың басым бағыттарының бірі екендігін атап өткен болатын. Жастар өз ойын ортаға

салып, қоғамды дамытуға және өздерін дамытуға атсалысып, белсенділік танытуы тиіс. Ол үшін жастарды бір арнаға тоғыстыратын орталық ауадай қажет. Мұны «Нұр Отан» партиясының Қарағанды қалалық филиалы төрағасының бірінші Орынбасары Юлия Бадина да айтып, коворкинг орталықтың жастардың білім жетілдіріп, біліктіліктерін арттыруға, қоғамдық жұмыстарға белсене араласуларына мүмкіндік беретініне сенім білдірді.

Орталықты ашудағы негізгі мақсат – оқырмандардың еркін пікір алмасуына оңтайлы жағдай жасап, олардың шығармашылықпен айналысуларына, тұрмыстық қауырт тіршілігінен бір сәтке болса да рухани демалуына, кездесулер өткізуіне оңтайлы кеңістік құру. Әсіресе, қала жастарының бос уақыттарын тиімді пайдаланып, оларды қазақстандық

патриотизмге тәрбиелеуге кітапхана қызметінің жаңа форматынан кеңінен қолдану.

Қарағанды қаласы әкімінің баспасөз қызметінің хабарлауына, DAMÚ KEŇISTIGI – бос кеңістік, барлық келушілер үшін ашық, жұмыс істеуге және интеллектуалды демалысқа қажетті барлық жағдайлар жасалған: ыңғайлы креслолар, үстелдер, ноутбуктер, принтер, сканер, бірлескен және жеке жұмыстар үшін аймақтар, тегін Wi-Fi, демалыс аймағында: мольберт жиынтықта, смартфонға 3D көзілдірік, синтезатор, тоғызқұмалақ, шахмат және робототехника, тыныш әуенмен чиллаут-аймағы.

№22 кітапхана филиалының қызметкері ақпараттық қолдау көрсетеді, бейресми байланыс үйлестірушісі ретінде әрекет етеді, жеке тұлғаны әлеуметтендіруге көмектеседі.

Жасампаз елдің жастары

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні қарсаңында Қарағанды қаласында салтанатты кеш өтіп, қаланың өсіп-өрскендеуі жолында сүбелі еңбегімен көзге түскен азаматтар марапатталған болатын. Дәл осы кештің барысында Қарағанды қаласы әкімінің «Дарын» жастар сайлығы» байқауының қорытындысы жарияланып, «Жүзден жүйрік, мыңнан тұлпар» шыққан жігерлі жастар анықталды.

Мемлекет даму үшін не істеуі керек? Өзін патриот санайтын адамның барлығы осы сауалдың төңірінде ой өрбітіп, түрлі идеяларды ортаға салары анық. Әйтсе де, барлық ойдың түйіні – жастар саясатына ерекше көңіл бөлінуі тиіс. Жастардың әлеуметтік мәселесі оңынан шешіліп, сапалы білім алуына, бизнес ашып, кәсібін дөңгелетуге, спортпен айналысып денсаулығын шынықтыруға қолайлы

жағдай жасалған кезде ғана мемлекеттің дамуы өрістей түседі. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевта өз Жолдауында бұл жайтқа ерекше тоқталып, белсенді жастарды жан-жақты қолдау керектігін тапсырды және 2019 жылды «Жастар жылы» деп жариялауды ұсынды.

Әлемнің тарихына көз салсаңыз, бүгінде дамыған елдердің барлығы бір кездері экономикалық дағдарысты бастан өткеріп, тұңғыыққа батып бара жатқан жерлерінен ғарыштық жылдамдықпен көтерілгенін және аз уақыттың ішінде толайым табыстарға қолжеткізгенін аңғарасыз. Бұл қалай болғаны? Жетістікке жетудің қандай құпиясы бар? Бұл сауалдардың жауабын жастар мәселесіне назар аударды және білімді де білікті азаматтарды қолдаудан қашпады. Бүгінде әлем елдерінің тәжірибесі Қазақстан Республикасында да кең қолданыс тауып келеді. Бұл көштен Қарағанды қаласы да кенжелеп қалмады. Кеншілер қаласында жыл сайын белсенді

жастарды анықтап, оларды бағалы сыйлықтармен марапаттау дәстүрі қалыптасқан болатын. Бұл үрдіс биылғы жылы да үзілмей, жалғасын тапты.

Қарағанды жастары қашанда болсын елдегі әлеуметтік-саяси оқиғалардың көш басында жүріп, өздерінің азаматтық ұстанымдарын ашық айтудан тайсалған емес. Олардың ғылым мен өнер, спорт, әлеуметтік қызмет саласындағы еңбек жетістіктерінің өзін айтып тауысу мүмкін емес. Қарағанды қаласында дүниеге келіп, білім алған азаматтардың көпшілігі бүгінде билік белестерді бағындырып, Қазақстанның атын әлемге таныстырып жүр. Бір ғана мысал ретінде спортта айтулы жетістікке жетіп, көк байрағымызды

әлемдік аренада желбіретіп жүрген Геннадий Головкинді атап өтуге болады. Жерлесіміздің жемісті еңбегінің нәтижесінде шетелдіктер Қазақстанның, Қарағандының спорт мектебінің қаншалықты мықты екендігін көрді, көңілге түйді.

Ел Тәуелсіздігіне 27 жыл толуына орай

«Темір жолшылар мәдениет сарайында» өткен салтанатты жиын барысында 2018 жылы үздік нәтиже көрсеткен жастарды қала әкімі марапаттап, бағалы сыйлықтар табыстады. Сонымен, 2018 жылғы «Дарын» қала әкімі сыйлығының лауреаттары:

«Жылдың жас көшбасшысы» номинациясы бойынша - Урмашов Александр Николаевич;

«Жылдың жас ұстазы» номинациясы бойынша - Акедилова Құралай Куанышқызы;

«Жылдың жас спортшысы» номинациясы бойынша - Бақытханов Серік Бақытханұлы;

«Жылдың жас дәрігері» номинациясы бойынша - Бадыров Руслан Мұратұлы;

«Жылдың жас жұмысшысы» номинациясы бойынша - Диль Даниель Артурович.

«Жылдың жас IT маманы» номинациясы бойынша - Хасенов Азамат Рамазанұлы;

Қатарластарынан оқ бойы озық түскен азаматтардың әрқайсысына 100 мың теңгелік

Почему растут цены в Казахстане и как их остановить?

В стране самая высокая инфляция в ЕАЭС

Казахстан лидирует по росту потребительских цен по итогам октября 2018 года среди стран Евразийского экономического союза (ЕАЭС), сообщила Евразийская экономическая комиссия. В октябре 2018-го стоимость на потребительские товары и услуги в РК повысилась на 5,3% по сравнению с октябрём 2017 года. Следом идут Беларусь — 4,9% и Россия — 3,5%. Наибольший прирост цен на непродовольственные товары зафиксирован в Казахстане — 6,5% (в России — 4,1%, Армении — 3,8%, Беларуси — 3,2%, а в Кыргызстане — 2,1%). Лидирует Казахстан и в повышении стоимости на продовольственные товары — 4,7% (в Беларуси — 4,4%, Армении — 3,6%).

Годовая инфляция в Казахстане также остается наивысшей среди стран ЕАЭС. Например, Россия достигла великолепных результатов в ее снижении, заняв 16 место в мире по этому показателю — уровень инфляции находится там в районе 4% в годовом исчислении. В Казахстане в 2016—2017 годах целевым ориентиром был коридор годовой инфляции — 6–8%, на конец 2018 года — 5–7%, 4–6% — на конец 2019 года, ниже 4% — на конец 2020 года и в последующие годы. При этом глава Нацбанка Казахстана сообщил, что, скорее всего, цены продолжают расти. Риски выхода инфляции за пределы коридора 2019 года сохраняются.

По словам Данияра Акишева, для недопущения роста цен возможно дальнейшее ужесточение денежно-кредитной политики. Базовая ставка в реальном выражении не будет превышать долгосрочные темпы роста экономики.

Вместе с тем сейчас много разговоров, что Казахстан импортирует инфляцию из России и других стран ЕАЭС. Так ли это? Об этом «Капитал.kz» поговорил с экспертами.

Давление на тенге

Ведущий аналитик Amarkets Артем Деев заметил, что основная причина роста инфляции в Казахстане — повышение цен на непродовольственные товары. Только за последние три месяца они выросли более чем на 10%. Наибольший рост был зафиксирован в ценах на одежду и обувь.

Эксперт заметил, что разгоняющее воздействие на индекс потребительских цен оказывает и снижение курса национальной валюты, что происходит на фоне обоснованного укрепления доллара и падения цен на нефть.

Он подчеркнул, что стоимость Brent претендует на движение в район \$50 за

баррель, давление на тенге может только усилиться, а девальвация национальной валюты на 1% неизбежно приводит к разгону инфляции на 0,1%.

«Самый эффективный инструмент борьбы с высокой инфляцией — более жесткая монетарная политика. Как правило, своевременно принятое решение о росте процентных ставок оказывает тормозящее воздействие на повышение потребительских цен», — прокомментировал Артем Деев.

По примеру России

По словам аналитика, в такой ситуации создаются условия, приводящие к сокращению ликвидности на внутреннем рынке, а также вытеснению с внутреннего рынка спекулянтов, играющих на понижение обменного курса национальной валюты.

Эффективность данного инструмента была подтверждена в 2016 году российской практикой борьбы с девальвацией валюты и бесконтрольным ростом инфляции. «Стоит отметить, что тогда ЦБ России поднял ставку рефинансирования до 17%, в результате остановив обвал рубля и вернув инфляцию ниже двузначного уровня», — сравнивает Артем Деев.

Высокие издержки производства

Заместитель директора аналитического департамента инвестиционной компании «Альпари» Наталья Мильчакова считает, что относительно высокие темпы инфляции в Казахстане связаны, скорее всего, с высокими издержками производства — от высокой стоимости кредитов до высокой стоимости топлива, электроэнергии, импортных материалов и комплектующих. По ее словам, Национальный банк Казахстана делает все, что может в данной ситуации. «Его политика могла бы быть более решительной, но, возможно, есть топливное и промышленное лобби, которое не устраивает вмешательство Нацбанка в дела реального сектора», — предполагает Наталья Мильчакова.

Кредиты снова подорожают

Эксперт заметила, что повышение ключевой ставки приведет к тому, что кредиты дополнительно подорожают, однако оно позволит «связать» избыточную денежную массу и направить ее на банковские депозиты, так как ставки по депозитам тоже вырастут.

По ее словам, например, в России сейчас не минимальная за всю историю инфляция, но она была такой в 2017 году, а сегодня инфляция растет и грозит выйти из-под контроля, особенно в преддверии повышения НДС с 2019 года.

Казахстан может использовать из российского опыта политику таргетирования инфляции, то есть установить некий целевой показатель и его добиваться. «Отчасти Нацбанк РК так и делает, но вместо целевого уровня он устанавливает целевой коридор по инфляции — 6–7%, 5–6%», — заметила Наталья Мильчакова.

Если бы Казахстан «импортировал» инфляцию из России, то уровни инфляции двух стран, по мнению аналитика, были бы одинаковыми, но в Казахстане инфляция выше. «В принципе зависимость между уровнями инфляции в рамках ЕАЭС есть — через импорт нефтепродуктов, электроэнергии, иных товаров. Но в каждой стране своя структура бизнеса и свои методы регулирования инфляции», — сказала г-жа Мильчакова.

Устранить причину, а не следствие

Аналитик Wall Street Invest Partners Данияр Джумекенов отметил, что задача по снижению инфляции должна явиться одной из основных в работе всех ветвей власти, особенно исполнительной и законодательной.

По его словам, высокая инфляция является одной из угроз национальной безопасности. Ранее выделялись большие ресурсы из бюджета страны на создание продовольственных поясов вокруг крупных городов и областных центров, заметил эксперт.

«Средства направлялись на создание ферм, теплиц, складов и прочей инфраструктуры, но цены растут! Ведется ли анализ снижения инфляции с предоставлением огромных субсидий аграрному сектору страны?» — сказал он.

Эксперт отметил, что исходя из ведомственного интереса, регулятор может обреченно вновь предложить курс фиксированного валютного курса, чем маскирует и усугубит в геометрической прогрессии ситуацию в будущем.

Он напоминает, что основным инструментом при режиме инфляционного таргетирования является регулирование базовой ставки. Последнее решение по базовой ставке было обусловлено ростом неопределенности в инфляционных ожиданиях. «Для ее снижения регулятор постоянно будет устранять не причину, а следствие», — считает аналитик.

Нужно понимать, что повышение базовой ставки позволит банкам поднять ставки по кредитам, а это способствует увеличению инфляции. «Повышение базовой ставки повлияет на увеличение вычетов при расчете налогооблагаемой прибыли и приведет к падению доходов бюджета страны», — сказал он.

Равномерно распределить ответственность

По мнению Данияра Джумекенова, будет правильным, если ответственность за рост инфляции возложат на все местные исполнительные органы и отраслевые министерства и ведомства. «Национальному банку сейчас важно акцентировать внимание на контроле и управлении внешним долгом с позиции результативности, так как совокупный внешний долг Казахстана фактически сравнялся с его ВВП», — полагает он.

В структуре внешнего долга большой удельный вес сейчас приходится на межфирменную задолженность. Однако высокая межфирменная задолженность никак не снизила износ основных фондов в Казахстане. Отмечается низкая локализация производства по проектам, породившим межфирменную

задолженность. Зачастую сырье и комплектующие материалы являются очень дорогими, что в конечном итоге приводит к росту инфляции и ложится бременем на всех граждан страны.

Очень дешевый ресурс

Аналитик заметил, что чрезмерный рост облигационных программ центральных и областных субъектов, предприятий квазигоссектора и субъектов финансового сектора в условиях недостаточно развитого фондового рынка Казахстана только увеличивает инфляцию.

Тем более что казахстанская рабочая сила как основной фактор производства является очень дешевым ресурсом в стране. Согласно статистическим данным, медианная заработная плата в апреле 2018 года равнялась 106 253 тенге, а модальная заработная плата составила 80 021 тенге.

«Ключевым фактором снижения инфляции является развитие собственной диверсифицированной экономики. В настоящее время Казахстан осуществляет индустриализацию экономики. Критерием успешной индустриализации страны является учет воздействия объективных экономических законов на стадии отбора и реализации проектов», — прокомментировал спикер. Он заметил, что разговоры об импорте Казахстана инфляции из России и других стран ЕАЭС относятся к разряду борьбы со следствием. «Критерием борьбы с инфляцией остается эффективная работа правительства», — считает эксперт.

Проблема для всех

Директор по развитию компании ARUM Capital Константин Жуковский заметил, что некоторое влияние России на инфляцию в Казахстане все же присутствует: порядка 40% от всего импорта в РК приходится на РФ, где на расчеты в рублях приходится более половины оборота.

«Тенге немного подешевел по отношению к рублю, однако падение курса по отношению к доллару, на который приходится значительная часть импорта, было гораздо более драматичным», — подчеркнул аналитик. Эксперт отметил, что главную роль в разгоне инфляции в РК играет именно ослабление местной валюты, тогда как остальные факторы имеют второстепенное значение.

Аналитик компании «Открытие Брокер» Тимур Нигматуллин заметил, что не видит каких-то фактов, говорящих о неэффективности таргетирования инфляции в Казахстане. Цель достигнута и даже более того — находится на нижней границе целевого диапазона.

Эксперт заметил, что повышение базовой ставки может быть связано с кризисом на развивающихся рынках во главе с Аргентиной и Турцией, а также со снижением цен на нефть. Похожими причинами руководствовался и российский ЦБ. «Более жесткая монетарная политика позволит снизить инфляцию в соответствии с политикой, несмотря на инфляционные факторы», — сходитя во мнении с коллегой аналитик.

В РФ ЦБ слишком жестко таргетирует инфляцию, из-за чего находятся под давлением темпы экономического роста. «Я не думаю, что Казахстану стоит перенимать этот опыт. Казахстан не импортирует инфляцию. Механизм таргетирования подразумевает, что ЦБ может добиться любого уровня инфляции, какого пожелает. Инфляция имеет монетарную природу», — заключил он.

Правительство РК внесло изменения в ставки акцизов на бензин

Постановлением правительства Казахстана от 29 ноября 2018 года внесены изменения в ставки акцизов на бензин (за исключением авиационного) и дизельное топливо, передает Zakon.kz.

строка:

7.	Импорт	4 500	540
----	--------	-------	-----

изложена в следующей редакции:

7.	Импорт	10 500	540
----	--------	--------	-----

Ставки акцизов на бензин (за исключением авиационного) и дизельное топливо

№ п/п	2	Ставки акцизов на 1 тонну (в тенге)	
		Бензин (за исключением авиационного) (код ТН ВЭД ЕАЭС 2710 12 411 0-2710 12590 0)	Дизельное топливо (код ТН ВЭД ЕАЭС 2710 19310 0-2710 19 480 0)
1.	Оптовая реализация производителями бензина (за исключением авиационного) и дизельного топлива собственного производства (июнь - октябрь)	10500	4
2.	Оптовая реализация производителями бензина (за исключением авиационного) и дизельного топлива собственного производства (ноябрь - май)	10500	540
3.	Оптовая реализация физическими и юридическими лицами бензина (за исключением авиационного) и дизельного топлива	0	0
4.	Розничная реализация производителями бензина (за исключением авиационного) и дизельного топлива, использование на собственные производственные нужды (июнь - октябрь)	11000	600
5.	Розничная реализация производителями бензина (за исключением авиационного) и дизельного топлива, использование на собственные производственные нужды (ноябрь - май)	11000	60
6.	Розничная реализация физическими и юридическими лицами бензина (за исключением авиационного) и дизельного топлива, использование на собственные производственные нужды	500	60
7.	Импорт	4500	540
8.	Передача подакцизных товаров, указанных в подпункте 5) статьи 462 Налогового кодекса, являющихся продуктом переработки двалыческого сырья (июнь - октябрь)	10500	9300
9.	Передача подакцизных товаров, указанных в подпункте 5) статьи 462 Налогового кодекса, являющихся продуктом переработки двалыческого сырья (ноябрь - май)	10500	540

Источник: Zakon.kz

В частности, в ставках акцизов на бензин (за исключением авиационного) и дизельное топливо

Ставки акцизов указаны в тенге за 1 тонну.

Постановление вводится в действие по истечении 10 календарных дней после дня его первого официально опубликования (30 ноября).

Сколько будут отдыхать казахстанцы в 2019 году

Самые продолжительные дни отдыха выпадают в марте - 14 дней.

В наступающем 2019 году казахстанцам выпадает 120 праздничных и выходных дней, передает Zakon.kz.

При этом самые продолжительные дни отдыха выпадают в марте - 14 дней, в мае и декабре - по 12 дней. В январе нас ожидают 11 дней отдыха, в феврале, апреле и октябре - по 8 дней, в июне и августе - по 10 дней, в июле, сентябре и ноябре - по 9 дней.

Напомним, праздничными днями являются государственные праздники: Новый год - 1-2 января; Международный женский день - 8 марта; Наурыз мейрамы - 21-23 марта; Праздник единства народа Казахстана - 1 мая; День защитника Отечества - 7 мая; День Победы - 9 мая; День Столицы - 6 июля; День Конституции Республики Казахстан - 30 августа; День Первого Президента Республики Казахстан - 1 декабря; День Независимости - 16-17 декабря.

Праздничные дни являются нерабочими днями.

При совпадении выходного и праздничного дней выходным днем (суббота, воскресенье) является следующий после праздничного рабочий день.

В 2019 году выходные дни при пятидневной рабочей неделе переносятся: с 23 марта на 25 марта; с 6 июля на 8 июля; с 1 декабря на 2 декабря; при шестидневной рабочей неделе: с 1 декабря на 2 декабря.

Кроме того, выходными являются: первый день Курбан-айта, который отмечается по мусульманскому календарю (в 2019 году приходится на 11 августа), 7 января - православное Рождество.

Источник: Zakon.kz

Экспорт казахстанской продукции в Кыргызстан вырос на 22%

Товарооборот. Январь-сентябрь 2018 млн долл. США			
Товарооборот	2018	2017	Рост за год
Всего	68 183,1	55 947,3	21,9%
Страны СНГ	17 645,1	16 098,3	9,6%
Страны ЕАЭС	13 982,5	12 858,0	8,7%
Кыргызстан	625,7	569,4	9,9%
Экспорт			
Всего	44 464,1	34 637,9	28,4%
Страны СНГ	6 803,0	5 926,6	14,8%
Страны ЕАЭС	4 349,2	3 870,2	12,4%
Кыргызстан	452,3	370,7	22,0%
Импорт			
Всего	23 718,9	21 309,4	11,3%
Страны СНГ	10 842,1	10 171,7	6,6%
Страны ЕАЭС	9 633,3	8 987,8	7,2%
Кыргызстан	173,4	198,7	-12,8%

Источник: КС МНЭ РК

EnergyProm

В то же время импорт, напротив, сократился — минус 13%.

По итогам 9 месяцев текущего года товарооборот с Кыргызстаном составил 625,7 млн долларов США — на 9,9% больше, чем годом ранее, исследование energyprom.kz.

«Для сравнения, товарооборот в целом со странами ЕАЭС вырос всего на 8,7%, то есть казахстано-кыргызские торговые отношения развиваются динамичнее, чем в целом по союзу. Впрочем, доля Кыргызстана в общем объеме товарооборота всё ещё мала — всего 0,9%», — отмечается в исследовании.

При этом драйвером торговых отношений с КР является экспортное направление. Так, экспорт казахстанских товаров в Кыргызстан в денежном выражении вырос сразу на 22% за год, однако импорт, напротив, сократился почти на 13%.

Напомним, что власти Кыргызстана и

Казахстана планируют увеличить объёмы торговли между странами. Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев обозначил главную цель: увеличение двустороннего товарооборота до 1 млрд долларов к 2020 году.

За январь-сентябрь 2018 года основная доля в товарообороте со странами ЕАЭС традиционно принадлежит России — почти 92%. На втором месте Кыргызстан (4,5% от товарооборота), на третьем — Беларусь (3,6%).

В экспорте в страны ЕАЭС Кыргызстан также на втором месте (10,4%) после России (88,1%).

В импорте же из стран ЕАЭС Кыргызстан занимает 3-е место после России (93,6%) и Беларуси (4,5%). Его доля составляет лишь 1,8%.

За 9 месяцев 2018 года экспорт из Казахстана в Кыргызстан увеличился сразу на 22% и составил 452 млн долларов. Наибольший рост наблюдался в топливно-энергетических товарах (в 2,5 раза за год), а наибольшее снижение — в кожевенном сырье, пушнине и изделиях из них (-73,7%).

По сообщениям министра энергетики РК Каната Бозумбаева, Казахстан начнёт поставки бензина в Кыргызстан и РФ в ближайшие месяцы.

Кроме того, К. Бозумбаев назвал объём запасов бензина в Казахстане: на сегодня он составляет почти 352 тысячи тонн.

Также руководитель Минэнерго РК добавил, что ценообразование основных видов нефтепродуктов находится под давлением разных факторов, но потребность в бензине благодаря проведенной модернизации отечественных НПЗ полностью закрыта. Как следствие, наблю-

дается снижение розничных цен со 160 до 155 тенге за литр, несмотря на то, что цена на нефть росла.

Импорт товаров из Кыргызстана за 9 месяцев составил 173,4 млн долларов, что сразу почти на 13% меньше, чем в аналогичном периоде 2017 года. Наибольший рост наблюдался в поставках строительных материалов — почти в 5 раз. А вот поставки текстильных изделий снизились на 88% в сравнении с январем-сентябрем 2017 года.

Источник: energyprom.kz

Товарооборот с Кыргызстаном: экспорт основных товарных групп в Кыргызстан Январь-сентябрь 2018 млн долл. США			
	2018	2017	Рост за год
Всего	452,3	370,7	22,0%
Минеральные продукты, в том числе:	144,9	67,5	114,8%
Топливо-энергетические товары	119,9	48,4	147,6%
Продукты животного и растительного происхождения, готовые продовольственные товары	127,7	126,8	0,7%
Продукция химической и связанных с ней отраслей промышленности (включая каучуки и пластмассы)	55,4	51,5	7,7%
Металлы и изделия из них	52,9	51,3	3,1%
Машины, оборудование, транспортные средства, приборы и аппараты	38,6	42,6	-9,4%
Древесина, лесоматериалы и целлюлозно-бумажные изделия	8,7	8,4	3,4%
Строительные материалы	6,2	4,5	38,7%
Текстиль и текстильные изделия	4,0	2,9	38,3%
Кожевенное сырье, пушнина и изделия из них	0,5	1,8	-73,7%
Обувь, головные изделия и галантерейные товары	0,1	0,04	108,1%
Прочие товары	13,4	13,5	-0,1%

Источник: КС МНЭ РК

EnergyProm

Товарооборот с Кыргызстаном: импорт основных товарных групп из Кыргызстана Январь-сентябрь 2018 млн долл. США			
	2018	2017	Рост за год
Всего	173,4	198,7	-12,8%
Минеральные продукты, в том числе:	82,5	81,0	1,8%
Топливо-энергетические товары	4,6	2,5	83,5%
Продукты животного и растительного происхождения, готовые продовольственные товары	37,5	53,7	-30,3%
Машины, оборудование, транспортные средства, приборы и аппараты	11,5	8,6	33,5%
Продукция химической и связанных с ней отраслей промышленности (включая каучуки и пластмассы)	11,2	6,8	63,9%
Строительные материалы	6,2	1,3	379,0%
Металлы и изделия из них	4,1	6,1	-32,8%
Древесина, лесоматериалы и целлюлозно-бумажные изделия	3,7	4,3	-14,1%
Текстиль и текстильные изделия	2,5	21,0	-88,0%
Обувь, головные изделия и галантерейные товары	0,5	0,1	285,5%
Кожевенное сырье, пушнина и изделия из них	0,3	0,2	62,5%
Прочие товары	13,5	15,6	-13,8%

Источник: КС МНЭ РК

EnergyProm

Затонувший древний город нашли на картах Google Earth

YouTube-блогер с никнеймом MrMBV333 обнаружил на спутниковых снимках Google Earth следы затонувшего древнего города недалеко от Лос-Анджелеса в США. Видео с доказательством находки он разместил на своем канале, передает РИА Новости.

Его внимание привлекли геометрически правильные очертания «города» недалеко от побережья. Длина этого поселения составляет около 1,6 километра, а ширина чуть меньше километра.

По словам блогера, город построили по принципу древних европейских сооружений. В качестве примера он привел древнеримский замок, который имел схожую строгую геометрическую форму и был обнесен стенами.

Кроме того, внутри этого поселения на снимках видны углубления, и на этих местах, по мнению блогера, располагались различные постройки.

Обнаруженный «город» располагается на глубине 30 метров на расстоянии чуть менее 2,5 километра от берега.

Мерекедегі мерейлі іс

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні қарсаңында қарағандылық ата-аналар мен бүлдершіндер жаңа балабақшаның ашылу салтанатына қатысты. Заман талабына сай жабдықталған бақшаға Қарағанды қаласының әкімі Нұрлан Әубақиров барып, жұмысымен танысып қайтты.

Бала – болашағымыз. Осы бір ұрған сөзді жиі қолданамыз. Әйтсе де, астарына көп үңіле бермейтініміз анық. Қарап отырсақ, бұл екі ауыз сөздің көтеріп тұрған жүгі тым ауыр екенін аңғарамыз. Ойлап көріңізші, уақыт көз ілеспейтін жылдамдықпен зымырап өтіп жатыр. Кеше ғана аяғын тәй-тәй басып, жүрген сәби аз уақыттың ішінде былдырлап сөйлей бастайды. Тағы бірде қарасаңыз мұнтаздай болып киініп, қолына гүл шоғын ұстап мектепке асыға басып бара жатқанын көресіз. Енді бірде әлгі баланың университет бітірген, бір саланың тізгінін ұстаған маман болып шыға келгенін көргенде еріксіз таңдай қағып, зымырап

өткен уақыттың жылдамдығын мойындайсыз. Солай емес пе? Ал, енді осы бір қысқа уақыттың ішінде әлгі балаға қандай тәрбие берілді? Өмірден көргені мен түйгені қай деңгейде? Мемлекет қандай қолдау көрсетті? Бұл сұрақтың жауабын деп басып айту қиын. Бір анығы, баланың білімді, саналы да өрелі азамат болып ержетуі, со-

нау бөбек шағынан бастау алады. Әу баста дұрыс тәлім-тәрбие берілмесе, өсе келе дұрыс жолға түсе қоюы қиын. Бір сәтке бағбандардың еңбегіне зер салып өтейік. Тал шыбықты жерге еккен соң, бағбан оны күн сайын суарып, түзетіп, артық бұтақтарын қиып, қатайып кеткенше ерекше күтімге алады. Өйткені, талды шыбық кезінде дұрыс күтпесе, өсе келе қисығын түзеп, әсем қалыпқа келтіру мүмкін емес. Бала тәрбиесі де дәл осындай. Ес біліп, айналаны тани бастаған сәттен дұрыс тәрбие берілуі қажет. Мұны Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаев Қазақстан халқына арнаған

«Қазақстандықтардың әл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Жолдауда да айтып өтті.

«Ойлау негіздері, ақыл-ой мен шығармашылық қабілеттер, жаңа дағдылар сонау бала кезден қалыптасады.

Білім беру ісінде 4К моделіне: креативтілікті, сыни ойлауды, коммуникативтілікті дамытуға және командада жұмыс істей білуге басты назар аударылуда.

Бұл салада біліктілік талаптарын, оқыту әдісін, тәрбиешілердің және балабақшадағы басқа да қызметкерлердің еңбегіне ақы төлеу жүйесін қайта қарау қажет», - деген болатын Елбасы.

Мемлекет басшысының тапсырмасын орындап, бүлдіршін бөбектерді

балабақшамен қамтамасыз етуде Қарағанды қаласы алдыңғы қатарда көрініп келеді. Тәуелсіздік күні қарсаңында

есігін айқара ашқан «Дарынды бала – 4» балабақшасы соның бір айғағы.

Балабақша орналасқан ғимарат әу баста мектеп жасына дейінгі сәбилерге білім беретін мекеме ретінде салынған екен. Тоқырау жылдарында жекеменшіктің қолына өтіп кеткен. Тұтас ғимаратты меншіктеп алған азаматтар оның бағытын өзгертіп, мүлдем басқа мақсатта пайдаланып келген. Нарықтың талабы да соған сай болған еді. Қазір заман өзгерді, балабақша ашып, білім беру ісіне үлес қосуды ойлаған азаматтарға мемлекет

тарапынан айтарлықтай жеңілдіктер мен көмек ұсыналады. Сондықтан да, аталмыш ғимарат толығымен қайта жөнделіп, балабақшаға айналған. Оның барлық бөлмелері санитарлық нормалар мен ережелерге сай, заманауи стильде безендірілген. Балабақшада 140 орынға арналған мемлекеттік тапсырыс қабылданып, қараша айынан бастап балаларды қабылдай бастаған. Мемлекеттік тапсырысты иеленгендіктен, балабақшаның ай сайынғы төлемі де ата-аналардың көңілінен шығып отыр. Бір орынның айлық құны – 11 000 теңгенің көлемінде ғана. Бұл қаражатқа баланың тамағы кіреді.

Балабақша құрылтайшыларының мектепке дейінгі балаларды тәрбиелеу ісінде айтарлықтай тәжірибесі барын да айта кеткен жөн. Осыған дейін Сәбит Мұқанов көшесінде, Луговой көшесінде және Оазис шағын ауданында ашылған «Дарынды бала» балабақшалары тұрғындар игілігіне жұмыс істеп келеді.

Нұрлыхан ҚАЛҚАМАНҰЛЫ,
Қарағанды қаласы.

Елімнің еркіндігі – Тәуелсіздік!

Қазақ елінің санғасырлық арманына айналған Тәуелсіздікке қолжеткізгенімізге 27 жылдың жүзі болды. Әлемнің саяси сахынасында Қазақстан деген жас мемлекет пайда болып, отау құрған сәтте дүниеге келген сәбилер бүгінде ел тізгінін ұстайтын азаматқа айналып үлгерді. Иә, 27 жыл адам ғұмыры үшін айтарлықтай ұзақ уақыт. Ал, тарих үшін тым қысқа мезет. Десек те, осы бір қысқа уақыттың ішінде Елбасымыздың сарабал саясаты мен халқымыздың даналығының арқасында асқар шыңдарды бағындырып, жер жаһанды мойындата білдік. Бұл – Тәуелсіздік жемісі!

Тәуелсіздік рухы – халқымыз үшін баға жетпес құндылық. Еліміздің бас мейрамы қарсаңында кеншілер қаласында «Елімнің еркіндігі – Тәуелсіздік» атты салтанатты жиын өтті. Мерекелік концертте Қарағанды қаласы әкімінің оркестірі өнер көрсетіп, Отанға деген ыстық махаббатың лебін көрермен халықтың көкейіне дәл жеткізе білді.

Қарағанды өңірі ежелден-ақ Қазақстан-

ның экономикалық және саяси тірегіне айналған өңір болатын. Әрі ел тарихында сүбелі орын алатынымыз тағы бар. Ең алдымен, Қарағанды – қазақ индустриясының отаны. Ұлы Отан соғысы жылдарында ел іргесін жау шебінен азат етуде қарағандылық шахтерлер аянбай еңбек етіп, тонналаған көмірді майдан даласына жөнелтті. Бейбіт заман орнаған тұста алғашқы Қазақ магниткасы салынып, дайын өнім шығару ісін қолға алдық. Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев осы өңірде еңбек жолын бастап, Қарағанды қаласында білім алды.

Қарағанды өңірі Тәуелсіздік жылдарында да Отан игілігі үшін жұмыс істеуін тоқтатқан жоқ. Әсіресе, қарағандылық кеншілердің толағай табыстары ел экономикасын ілгерілетіп, бұқара халықтың әлеуметтік ахуалын арттыруға айтарлықтай септігін тигізген болатын. Өздерінің қарақан бастарының қамын ғана емес, қара халықтың жайын ойлап, туған қаласының өсіп-өркендеуі жолында жандарын аямайтын азаматтарымыз бар. Тәуелсіздік күні қарсаңында өткен салтанатты жиында жылдағы дәстүрден жаңылмай, кеншілер қаласының өсіп-өркендеуі мен дамуына ерекше үлес қосқан тұрғындар марапатталып, лайықты деп танылған азаматтарға «Қарағанды қаласының Құрметті азаматы» атағы табысталды. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылдың 21 қарашасындағы жарлығымен, Қарағанды қаласының дамуына қосқан үлесі үшін «Сатехнопроект» ЖШС директоры Николай Кононенкоға, «Атамекен-М» ЖШС директоры Нұрлан Искаковқа, «Абзал» Сауда

үйі» ЖШС бас директоры Анвар Осинге, Қарағанды қаласының №2 көркеменер мектебінің директоры Марат Қапанұлына «Астана – 20 жыл» төсбелгісі салтанатты түрде табысталды.

Сонымен бірге, қаланың экономикасын өрістетіп, әлеуметтік саланы нығайтуға, ғылым мен білімнің дамуына, этносаралық достықты насихаттап, халықтың ынтымақ-бірлігін сақтау жолында ерекше еңбегімен көзге түскен азаматтар «Қарағанды қаласының Құрмет» грамотасымен марапатталды.

Марапаттау салтанатында жас буын өкілдері құралақ қалмады. Мемлекеттік жастар саясатын жүзеге асыру мақсатында жемісті ғылыми, шығармашылық, кәсіби және қоғамдық

іс-шараларға жастар қозғалысының дамуын ынталандыру мақсатында Қарағанды қаласының белсенді жастарына «Дарын» жастар сыйлығын табыстау рәсімі өтті.

Тәуелсіздік күні – барша халықтың мейрамы. Бұл күнге жету жолында халқымыз тар жол, тайғақ кешуді бастан өткеріп, түрлі зобалаң жылдардың зорлығына төзді. Өздері қиындық көріп, тағдырдың сынан ұрынса да туған жерлерінің қуылған өзге ұлттың азаматтарын өгейсітпей, бауырға басты. «Бір халық – бір ел» ұстанымын сақтап, көк байрақтың аясында тату-тәтті тұрмыс кешіп келеді. Бұл – Тәуелсіздік пен татулықтың жемісі.

Нұрлыхан ҚАЛҚАМАНҰЛЫ,
Қарағанды қаласы.

Ахмет оқулары өтті

«Рухани жаңғыру» – шынымен сананың жаңғыруы. Сана жаңғырса рух өздігінен түлейді. Бұл расымен де керемет күш. Ғаламат күш. Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың ұстанып отырған саясаты – таңдай қақтырады. Себебі, рухани дүниесіз ел болмайтынын жақсы білген Президент «Рухани жаңғыру» бағдарламасын енгізді.

Енді ел болып, халық болып санамызды жаңғыртуымыз керек. Тарихымыздың ақтаңдақтарын жарыққа шығарып, оларды дәріптеу, тарихи әділдікті орнату, рухани баю – міндет. Осы жолда Республикамызда қыруар жұмыстар атқарылып келеді. «Рухани жаңғыру» – жай ғана концерт ұйымдастыру емесін жақсы білетін Қарағанды шаһарының билігі сананы жаңғыру жолында өте пайдалы жұмыстар атқарып жатыр.

Қаламыздың №41 мектебіне Алаш қайраткері, ақын, ғалым Ахмет Байтұрсынұлының есімі берілуі – тарихи

оқиға біз үшін. Енді сол елді қуантқан мектеп Ахмет Байтұрсынұлының құрметіне Ахмет оқуларын ұйымдастырыпты. Міне, «Рухани жаңғырудың» шын көрінісі.

«Мен өлмеймін, менікі де өлмейді, Надан адам өлім жоғын білмейді» деген Мағжан ЖҰМАБАЙДЫҢ сөзін ұлт ұстазы Ахмет БАЙТҰРСЫНҰЛЫНА да телуге болады. Иә, өлгендер қайтып келеді. Оған бірден бір дәлел – Алаш арысы Ахаңның ұлт бостандығы жолындағы күреске толы өмірі. Анығында, азаттық, теңдік жолында күресу – Алланың әділеті үшін басын бөйгіге тігу деген сөз. Өйткені, Жаратқан жан баласын алаламайды. Біреудің басқаға зәбір көрсетуі қақысы жоқ. Демек, әділетті ту еткеннің ғұмыры зая кетпейді.

Оқушыларды ұлтжандылыққа баулу мақсатында Ахаң мұрасына қатысты түрлі рухани шаралар, ғылыми-тәжірибелік конференциялар өткергеніне талай куә болғанбыз. Жуырда Ахмет Байтұрсынұлы есімін иеленгенде, ел болып қуандық. Алаштың аяулы перзентінің атын алғандағы жауапкершілікті сезінген мектептің қазақ арысының рухына құрметі шексіз. Ахаң

өмірінің әрбір сәтін қалт жібермеуді міндет санаған білім ошағы 8 желтоқсан – Алаш қайраткері жеңдеттер қолымен атылған күні тұңғыш рет Ахмет оқуларын өткізді. Қаламызда алғаш рет ұйымдастырылып тұрған ұлағатты шарада бастауыш сынып оқушыларының бастап, орта, жоғарғы сынып оқушылары жарысып ұлт ұстазының өлеңдері мен аудармаларын жатқа оқыды. Мектеп Алаш қайраткері есімін алғалы көп болған жоқ, Ахмет оқуларын жариялағалы да қысқа мерзім. Сөйтсе де, Ахаңның 15-20 өлеңін жатқа оқыған оқушылар бар. Аудармашы, тілші ғалымдығымен бірге, ақындықты қатар алып жүрген Ахаңның «Қырық мысалынан» үзінділерді мөнерлеп жатқа оқыған оқушылардың жанары ұшқын атады. Қазақтың мен деген болашақ ұл-қыздары осындай ортадан шығады. Бұлар – ұлт ұстазы А.Байтұрсынұлының ұрпақтары. Кейін ізін жалғастырмасына кім келіп?! Ұлт көсегесін көгертетін ұлттық рухтың уызымен есіп келе жатқан ұрпақ – осылар. Қаламызда Әлихан, Мағжан мектептері бар. Енді, міне, елінің тәуелсіздігі үшін жанын шүберекке түйген Ахаң мектебі қатарға

қосылды. Арыстар жолын үлгі тұтқан ұрпақ Қазақстанды өркениет биігіне шығармай қоймайды.

Шара шымылдығын ашқан мектеп директоры Жадыра Баймолдина «оқушылар Ахмет бабамыздың рухын сіңіріп өссе деген мақсат біздікі. Мұндағы барлық оқушы ұлт ұстазының ұлағатын сіңіруі тиіс деп санаймыз. Ахмет оқуларын бүгінге белгілеу себебіміз – алдымыздан әртүрлі деректер шыққанымен, Алматыдағы А.Байтұрсынұлы музей-үйінде 8 желтоқсан күні ол кісіні атқаны туралы үкім тұр. Мектеп ұжымы кеңесе келе, дәл осы күні Ахаң оқуларын өткізіп, рухына құран бағыштауды ұйғардық» дейді.

Аталған шараның қадірменді қонақтары ретінде Қазақстан Журналистер одағының мүшесі, тіл жанашыры Бақытқали Мұсабеков пен «Орталық Қазақстан» газеті кадр бөлімінің меңгерушісі, тарихшы Ерғазы Қадашұлы мектеп ұжымы мен оқушыларын келе жатқан мейрамдарымен құттықтап, ыстық лебіздерін жеткізді.

**Нұрлыхан ҚАЛҚАМАНҰЛЫ,
Қарағанды қаласы.**

Жас ұландар форумы

Келер жыл – жастар жылы. Алдағы жылы жастарға ден қойылып, мемлекеттің дамуы күштерінің бірі жас өскелең ұрпаққа назар аударылатын болатын. Бұған дейін де жастарға қатысты мемлекет тарапынан ауқымды қолдау көрсетіліп келді. Әлі де көрсетіле бермек. Мемлекеттің жастарға аса қатты көңіл бөлуі – салиқалы саясаттың нәтижесі екеніне талай көз жеткізіп келеміз. «Жас келсе – іске» деп тектен текке айтпаса керек-ті.

Соның ішінде Президенттің сарабал саясатын жүзеге асыруда Қарағанды қаласының әкімдігі қыруар жұмыстар атқарып келеді. Жастарға қатысты бірнеше жоба мен бірталай кездесулердің нәтижесінде жастар саясаты бірізге қойылып, қуатты күшке айналғалы қашан. Қарағанды әкімдігі бұл жағынан барлық жағдайды жасап келеді. Жастардың патриотизмін көтеріп, рухани, әлеуметтік, экономикалық ахуалын дамыту мақсатында жұмыстар жүргізіліп келеді. Және де ол жұмыстар өзінің мағынасы мен мәніне ие болып, оң нәтиже беріп жатқанын жақсы білеміз.

Қарағанды қаласы әкімдігінің негізгі күшті жастарға беріп отыруының басты мақсаты бар: ол – максимализм. Жастардың бойындағы күшті жергілікті билік тиімді қолданып жатыр десек қателеспейміз.

Қазіргі таңда діни, қоғамдық мәселеге байланысты жастардың теріс жолға кетпеуі үшін қоғамдық шараларды

жіі өткізіп, жастарды дұрыс бағытқа бағдарлап отыру – мемлекеттің шаруасы.

Осы бағытты нық ұстанатын Қарағанды қаласы әкімдігі Қазақстан

Республикасының Тәуелсіздігі күні аясында Қарағанды қаласында «Жас Ұлан» ұйымының форумы өтті. Форумды Қарағанды қаласы әкімдігі мен «Жас Ұлан» ұйымының облыстық кеңесінің ұйымдастыруымен өткенін айта кетейік.

Айта кетейік, «Жас Ұлан» ұйымы Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың бастамасы бойынша құрылған. Бұл ұйым қоғамдық ұйым болып табылады. «Нұр Отан» ХДП XIII съезінде Елбасы Н.Ә.Назарбаев Қазақстанның жас азаматтарының басын біріктіретін «Жас ұлан» бірыңғай балалар ұйымының жаңа жүйесін құру керектігін атап өткен болатын. Тәуелсіздіктің 20 жылдығына орай 2011 ж. 6 шілдеде «Елорда күніне» орай «Бірыңғай «Жас ұлан» балалар мен жасөспірімдер ұйымы» республикалық қоғамдық бірлестік құрылды. 26 тамыз күні «Жас ұлан» ұйымының құрылтайы

өтті. Ұйымның Кеңес мүшелері, жұмыс жоспары қабылданды, ресми нышандары бекітілді. 2011 жылы 1-қыркүйекте Астана қаласы №66 мектепте Елбасы Н.Ә.Назарбаев «Жас ұлан» балалар мен жасөспірімдер ұйымының алғашқы мүшелерін салтанатты түрде қабылдаған.

«Жас ұлан» – өскелең ұрпақты жоғары рухани-адамгершілік құндылықтар, гуманистік, демократиялық ұстанымдарға негізделген қазақстандық патриотизм рухында қалыптасқан ұйым. «Жас ұлан» өз қызметінде ҚР-ның Конституциясын, заңнамасы және де басқа нормативтік құқықтық актілерін, ҚР-да ратификацияланған халықаралық актілерді басшылыққа алады.

Форум барысында Қазақстан

Республикасының Бірыңғай балалар мен жасөспірімдер ұйымының қатарына 102 белсенді, үздік оқушылары ант қабылдап, ұйымға мүше атанды. Сонымен бірге өздерін сан түрлі қырдан көрсетіп жүрген қаламыздың белсенді Жасұландарын тәрбиелеп отырған мектептер Қала әкімінің алғысхатын иеленсе, Форум барысында 7 оқушы, «Жас

Ұлан» ұйымының 7 бағыты бойынша қала әкімінің құрмет грамотасымен және кубоктармен марапатталды.

Аталған шараның негізгі мақсаты өскелең ұрпақтың Қазақстан халқына, мәдениетіне деген сүйіспеншілігі мен адалдығы, толеранттылық дәстүрлері мен бітімгершілік, ұлттық құндылықтар, білімге, өзін-өзі жетілдіруге ұмтылыс негізінде өз Отанының патриоттары етіп тәрбиелеу болып табылады.

**Нұрлыхан ҚАЛҚАМАНҰЛЫ,
Қарағанды қаласы.**

Алматинский экономический колледж МОЖЕТ СМЕНИТЬ СОБСТВЕННИКА

Объект планируется передать в доверительное управление с правом выкупа

ГККП «Алматинский экономический колледж» планируется через торги передать в доверительное управление с правом последующего выкупа. Об этом сообщает центр деловой информации Kapital.kz.

Стартовая цена, с которой планируется начать торги, составляет 827,6 млн тенге. Для участия в торгах необходимо будет внести гарантийный взнос — 124,1 млн тенге. Через сайт gosreestr.kz торги будут проведены 16 октября.

Срок доверительного управления колледжем не должен превышать 5 лет, после объект можно будет выкупить.

Доверительный управляющий должен внедрить в колледже новые технологии обучения, обеспечить подготовку кадров, используя зарубежные и новейшие передовые технологии. Также он должен будет создать условия для дальнейшего трудоустройства выпускников. Кстати, также необходимо, чтобы стоимость обучения на дневную и заочную формы обучения не повышалась. «После победы в торгах доверительному управляющему следует не допускать задолженности по заработной плате сотрудников колледжа и долгов по стипендии студентов, налогам. К тому же доверительный управляющий должен иметь опыт работы в сфере образования», — уточняется в требованиях.

Отметим, в настоящее время собственником колледжа является акимат Алматинской области.

Напомним, у Алматинского экономического колледжа есть общежитие и 4 автомашины. За последние три года колледж получил прибыль только в 2016 году — 300 тыс. тенге. В целом же его работа финансируется за счет средств местного бюджета.

История колледжа началась в 1942 году, когда на территории сахарного комбината в после им. Кирова был создан техникум сахарной промышленности. В 1948 году он был переведен в Алматы и переименован в Алматинский техникум пищевой промышленности. В 1958 году техникум был переименован в Алматинский политехникум, а в 1993 году в Алматинский экономический колледж.

kapital.kz

Нестабильный тенге не снизил автопродажи

За 8 месяцев казахстанцы потратили на приобретение новых легковых автомобилей более 300 млрд тенге

Результаты автопродаж с начала года получились весьма оптимистичными. Спрос на автомобили в Казахстане возрос — и это подтверждает статистика.

Такая статистика
«С начала года в Казахстане поставлено на учет 970977 автотранспортных средств, — сообщил Союз „КазАвтоПром“. — Из них 911316 авто пришлось на вторичную регистрацию, что на 13,4% выше показателя годичной давности (803776). Вклад первично регистрируемых транспортных средств составил 59661, что на 24,2% больше значения 2017 года».

По данным Ассоциации казахстанского автобизнеса (АКАБ), «в период с января по август 2018 года общие продажи новых автомобилей по Казахстану составили 37922 ед., прирост по отношению к аналогичному периоду 2017 года составил 30% (29159 ед.)».

Даже электрокары «бьют рекорды» — за те же девять месяцев текущего года в Казахстане было зарегистрировано 45 легковых автомобилей на электрической тяге, тогда как в прошлом году было продано всего 30.

Автомобиль может быть инвестицией
Отметим, рост автопродаж происходит на фоне снижения стоимости национальной валюты. По данным КазАвтоПром, за 8 месяцев (январь-август) казахстан-

цы потратили на приобретение новых легковых автомобилей 304,6 млрд тенге (\$910,8 млн), что на 41,1% выше аналогичного показателя 2017 года.

«По критерию выручки, номинированной в валюте, август вошел в тройку наиболее успешных месяцев на трехлетнем отрезке: на приобретение новых легковых автомобилей казахстанцы потратили \$131 млн», — добавили в КазАвтоПроме.

За сентябрь 2018 года компания «Астана Моторс» продала 1420 единиц авто (с коммерческой техникой), что является своеобразным рекордом за последние три года.

«Поскольку приобретение автомобиля — довольно серьезная покупка, то отмечается некоторая осторожность со стороны покупателей ввиду нестабильности курса, — сообщили в „Астана Моторс“. — Но, несмотря на колебания курса тенге, мы не видим спада интереса к авто. Даже наоборот, можем отметить рост интереса среди клиентов».

«Продажи КМК „Астана Моторс“ за 8 месяцев — 8563 единицы (с коммерческой техникой), — сообщили в компании. — Прирост компании составил порядка 74% по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, а доля на рынке — 22,6%. При отсутствии факторов колебания валюты и стабильной обстановки в целом — видим достижение плановых показателей по 2018 году и небольшой прирост в следующем году».

А что будет дальше?

«Сейчас выводы делать преждевременно, все последствия пока несут за собой краткосрочные эффекты. В первую очередь, колебание валюты может спровоцировать пересмотр ценового предложения от дилеров на многие иностранные бренды, однако в ближайшей перспективе подобные решения исключены, — объяснили связь роста автопродаж и волатильность курсов валют в АКАБ. — Как правило, все продавцы реализуют продукцию, завезенную в конце прошлого и в начале нынешнего годов. Следовательно, стоимость на нее никак не может быть скорректирована».

То есть, пока автодилеры не пересмотрели ценники, казахстанцы покупают себе автомобили. Как только производители и дилеры пересмотрят свои прайс-листы, то это сразу повлечет рост цен на авто и одновременно снижение спроса.

«Во всяком случае, тем, кто хотел приобрести авто, лучше не откладывать покупку в долгий ящик, ситуация с валютой не совсем ясная, и пока производители/дилеры не меняют ценник, лучше воспользоваться этим моментом. Государство позаботилось о том, чтобы защитить рынок автомобилей, но от рисков на 100% невозможно застраховаться, поэтому нельзя исключать того факта, что ценник на автотранспорт может претерпеть изменения, но это в перспективе, если валюта продолжит испытывать волатильность», — говорят в АКАБ.

kapital.kz

РК и ЕС будут прорабатывать вопрос упрощения визового режима

Также нужны совместные усилия в подготовке новой стратегии Брюсселя к странам Центральной Азии, считает Нурсултан Назарбаев

Нурсултан Назарбаев обратился к послу Евросоюза по вопросу упрощения визового режима между Казахстаном и странами ЕС, сообщает корреспондент центра деловой информации Kapital.kz.

«Сегодня наша главная задача — это осуществление Соглашения о расширенном партнерстве и сотрудничестве между Казахстаном и Европейским союзом, подписанного в 2015 году. Кроме того, необходимо сосредоточить совместные усилия в деле подготовки новой стратегии Брюсселя по отношению к странам Центральной Азии. Мы верим также, что будет найдено верное решение в вопросе упрощения визового режима между

Казахстаном и Евросоюзом», — сказал Нурсултан Назарбаев, принимая верительную грамоту посла Европейского союза Свен-Олова Карлссона в Акорде.

В свою очередь глава ЕС в Казахстане отметил, что рассматривает свою новое назначение как возможность дальнейшего укрепления двусторонних отношений и внесения своего вклада в реализацию нового Соглашения о расширенном партнерстве и сотрудничестве между Европейским союзом и Казахстаном.

«Казахстан стал первым партнером в Центральной Азии, с которым подписано подобное Соглашение. Это предусматривает активизацию наших усилий в области безопасности и обороны, управления и развития, энергетики и охраны окружающей среды в глобальном масштабе. Казахстан также играет все

большую роль по обеспечению международной и региональной безопасности. Сюда относится Астанинский процесс по Сирии, усилия по решению вопросов в отношении Соглашения по иранской ядерной программе и активная роль Казахстана в Совете Безопасности ООН», — сказал Свен-Олов Карлссон.

Напомним, соглашение о расширенном партнерстве и сотрудничестве подписанное в декабре 2015 года является первым в своем роде, подписанным ЕС с одним из его центральноазиатских партнеров, что выводит отношения между ЕС и Казахстаном на новый уровень.

Наряду с этим верительные грамоты президенту Казахстана также вручили новые послы Китая, Испании, Израиля и Словакии.

kapital.kz

Какие сюрпризы мировой рынок преподносит Нацфонду Казахстана

Можно ли ожидать роста поступлений в фонд

Рост цен на нефть — фактор, положительно сказывающийся на изменении объемов Национального фонда Республики Казахстан, так как он аккумулирует в себе налоговые поступления от предприятий нефтяного сектора. В то же время фонд является важным донором республиканского бюджета в виде гарантированных и целевых трансфертов из него. По информации директора департамента монетарных операций Нацбанка Алии Молдабековой, с начала 2016 года по сентябрь 2018 года нетто изъятия из фонда составили 4,7 трлн тенге.

Вместе с тем, с учетом планов по постепенному снижению объемов ежегодного гарантированного трансферта до уровня 2000 млрд тенге к 2021 году, а также, если не будут осуществляться новые целевые трансферты, при сохранении текущего уровня цены на нефть можно ожидать роста объемов активов Национального фонда РК.

Что происходило на рынке нефти все это время?

Добыча и реализация нефти и других сырьевых товаров является одним из основных источников пополнения бюджета стран-экспортеров сырья, их рыночная цена имеет существенное влияние на экономику. Колебания экономической активности — кризис, депрессия, оживление и подъем — несут циклический характер. Как правило, максимальные цены на нефть и другие сырьевые товары приходятся на фазу подъема, характеризующегося высоким мировым ростом, максимальными уровнями фондового рынка, увеличением производства и сокращением безработицы до минимальных уровней. После затянувшегося периода спада сырьевого рынка в 2016 году наступил ожидаемый подъем. Основной рост цен наблюдался в энергетическом секторе на фоне высоких котировок стоимости нефти, с менее быстрым ростом в секторе металлов, тогда как сектор агрокультуры не демонстрировал видимых изменений. Всемирный рост ВВП в 2016—2017 годах положительно влиял на увеличение спроса на сырьевые товары и нефть.

Ограничение производства нефти странами ОПЕК

С 2016 года восстановление цены на нефть в основном обуславливалось переговорами о заморозке производства нефти странами ОПЕК и ОПЕК+. Страны ОПЕК играют значительную роль на мировом рынке нефти. Доля производства нефти составляет 40% от мирового объема, экспорта — 60%.

Справочно: Обвал котировок нефти с 2013 по 2016 годы происходил на фоне значительного преобладания предложения над спросом. Сохранялись высокие уровни производства нефти в Саудовской Аравии и в США (особенно сланцевой нефти). Началась поставка нефти из Ливии после годового перерыва ввиду гражданской войны. Министерство Энергетики США дважды ухудшило прогноз

по глобальному спросу на нефть. Стоимость нефти марки Brent и WTI в отдельные дни упала до 28 и 26 долларов США за баррель нефти соответственно.

В ноябре 2016 года страны ОПЕК и ОПЕК+ согласились снизить производство нефти на 1,8 млн. баррелей в день, из них на долю ОПЕК+ приходится 600 тысяч баррелей в день. Ливия и Нигерия были исключены из соглашения ввиду действующих военных конфликтов в странах.

Принятое странами ОПЕК и ОПЕК+ решение позволило сбалансировать спрос и предложение на рынке нефти и развернуть тренд ценообразования в сторону роста. Объемы добычи до июня 2018 года продолжали быть ограниченными, на этом фоне цены на нефть Brent и WTI выросли до 79 и 74 долларов США соответственно.

По мере положительного влияния ограничительных мер, принятых в 2016 году, на заседании 23 июня 2018 года страны ОПЕК и ОПЕК+ договорились о наращивании производства нефти. Если ранее основной задачей стран ОПЕК и ОПЕК+ было производство нефти ниже установленного лимита, то сейчас задачей стало соблюдение производства нефти на оговоренном уровне. С учетом ограниченных мощностей некоторых стран было решено отойти от практики пропорционального распределения объемов. Так, наибольшее увеличение объемов выпадает на долю стран крупных производителей.

С июля 2018 года совокупный объем добычи странами нефти будет постепенно увеличен на 1 млн. баррелей в день. Основными инициаторами выступили представители России и Саудовской Аравии. Несмотря на наращивание производства нефти в рамках оговоренного лимита большинством стран, сохранение уровней производства является затруднительным. Это связано с существенно сокращающимся производством нефти Ирана и Венесуэлы.

Сокращение производства нефти в Иране связано с политическими рисками. Правительство США расторгло ядерное соглашение с Ираном, возобновив санкции. Первый пакет санкций подразумевает ограничения на приобретение американской валюты, торговлю золотом и другими драгоценными металлами. Последствия второго пакета санкций, ограничивающего экспорт нефти, являются более разрушительным для экономики Ирана.

В сентябре наблюдалось снижение объемов добычи нефти Ираном ниже оговоренного странами ОПЕК уровня на 437 тыс. баррелей. Крупные торговые партнеры Ирана начали снижать долю иранской нефти. Согласно информации агентства Блумберг объемы нефтяных танкеров отгружаемых из Ирана в Индию значительно сокращаются. В целях сохранения политических отношений с США, Южная Корея полностью сократила импорт иранской нефти взамен на импорт нефти из США.

В Венесуэле в течение 2018 года снижение объемов производства нефти было связано с экономическими потрясениями в стране. По данным сентября 2018 года нефть производится на 712 тыс. баррелей в день меньше уровня, согласованного странами ОПЕК.

Несмотря на снижение объемов производства в отдельных странах, в соответствии с данными информационного агентства Блумберг производство нефти странами ОПЕК увеличилось с 31,8 до 32,8 млн. баррелей в день в период с июня по сентябрь 2018 года.

Рынок нефти США

Согласно отчетам Министерства Энергетики США с начала 2018 года сокращение запасов нефти в США замедлилось по сравнению с 2017 годом, при сохранении высокого уровня производства нефти (11,1 млн. баррелей в день). Запасы сократились на 6,7% (с 424 млн. баррелей до 396 млн. баррелей), что свидетельствует о нахождении точки сбалансированности спроса и предложения на рынке нефти. При этом по мере восстановления цены на нефть основной рост производства происходил за счет производства традиционной, а не сланцевой нефти.

Тем не менее, некоторое восстановление активности наблюдается и в индустрии сланцевой нефти. По мере роста цены на нефть, все большее число нефтяных скважин сланцевой нефти становится рентабельным, что способствует возврату производителей сланцевой нефти на нефтяной рынок. Растет число активных скважин в основных бассейнах месторождений сланцевой нефти.

Рынок нефти в первую очередь подвержен фундаментальным факторам — спросу и предложению. Согласно детализированному отчету ОПЕК прогнозируется увеличение мирового спроса на нефть в обозримом будущем. Рычаги влияния на рынок нефти странами ОПЕК и ОПЕК+ способствуют предотвращению резкого колебания котировок.

Согласно прогнозам аналитиков и экспертов рынка стоимость котировок нефти марки Brent и WTI будут торговаться на уровне 76 долларов США и 69 долларов США за баррель нефти соответственно в 2018—2019 годах.

Сырьевой рынок (промышленные металлы)

Рост цен на промышленные металлы (алюминий, никель, цинк, свинец, сталь, олово и железо) тесно связан с глобальным ростом. Так, ускоряющийся мировой экономический рост предполагает увеличение производства тяжелой промышленности экономик, ориентирующихся на экспорт и увеличение спроса на промышленные металлы. Основная доля спроса на металлы в мире приходится на развивающиеся страны. Всемирный Банк прогнозирует рост экономик развивающихся стран на уровне 4,7% в 2019—2020 годах, по сравнению с ростом на 4,5% в 2018 году.

Ухудшение внешнеторговых отношений между Китаем и США на фоне

протекционистской политики Д. Трампа является фактором риска. Свободная торговля способствует увеличению товарооборота за счет стран, имеющих конкурентное преимущество в определенной сфере промышленности. Увеличение торговли стимулирует улучшение специализации работников и развитие массового производства, эффективное перераспределение ресурсов и большую производительность в масштабе мировой экономики.

Согласно экспертам спад рынка промышленных металлов в 2018 году несет временный характер. Лидерами по падению среди металлов с начала года стали: цинк (-)26%, медь (-)17% и алюминий (-)10%. Волатильность цены алюминия была вызвана введением санкций правительством США против российских компаний, являющихся крупными добывающими и обрабатывающими конгломератами. В рамках протекционистской политики США наложили пошлины на импорт алюминия и стали на соседних торговых партнеров — Канаду, Мексику, а также страны Евросоюза и некоторые развивающиеся страны.

Позатпное повышение процентных ставок ФРС совместно с изменением риск толерантности инвесторов на фоне санкционной политики США привело к оттоку капитала инвесторов из развивающихся рынков. Многие из этих развивающихся стран также являются эпицентрами недавних экономических потрясений — торговой войны между Китаем и США, а также валютных кризисов в Турции и в Аргентине. Цепная реакция ослабления курсов валют данных стран привела к ослаблению валют остальных развивающихся стран. Последствия экономических потрясений могут привести к замедлению мирового роста и спроса на металлы в краткосрочном периоде.

Аналитики и эксперты Блумберга предполагают, что рост котировок на промышленные металлы составят порядка 4,4% до конца 2018 года.

На конец сентября текущего года объем валютных активов Национального фонда РК составил 56,3 млрд. долларов США. Согласно Закону о гарантированном трансферте, изъятия в бюджет из Национального фонда РК будут ежегодно снижаться до 2020 года. Выделение целевых трансфертов из Национального фонда возможно только по решению Президента Республики Казахстан для финансирования антикризисных программ в периоды спада экономики или замедления темпов роста экономики, некупаемых социально значимых проектов национального масштаба, стратегически важных инфраструктурных проектов при отсутствии альтернативных источников их финансирования. При этом на данный момент выделение целевых трансфертов не запланировано. Таким образом, при сохранении текущего уровня цены на нефть можно ожидать рост объемов активов Национального фонда РК.

Тәуелсіздік көшесі

Ақмола облысына қарасты Зеренді селосында мереке қарсаңында бұрынғы Мир көшесі Тәуелсіздік көшесі деп өзгертілді. Бұл бастаманы жергілікті мәдениет саласының ардагері Күләш Рақымжанова аудан әкімімен болған есептік кездесу барысында көтерген еді. Аталған бастама аудандық мәслихаттың кезекті сессиясына шығарылып, халық қалаулылары оң шешім қабылдады. Тұрғындар атауы өзгерген көшеге жиналып, салтанатты рәсімнің куәгері болды. Аудан әкімі Мереке Мұстафин баршаны айтулы күнмен және мерекемен құттықтады. Әжелер шашу шашып, жергілікті өнерпаздар ән салды.

Г. Бөйішева

Үндістандық жастар Көкшетауда білім алуда

Барлығы 27 студент Шоқан Уәлиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университетінің табалдырығын алғаш аттаған еді. Студенттер Қазақстанға 3 желтоқсанда келіп, 10 күндік бейімделу кезеңінен кейін сабақтарын бастады. Шетелдік студенттер жаңа ашылған медицина факультетінің «Жалпы медицина» мамандығына оқиды. Үндістандық жастар қазір жаңа ортаға бейімделіп, кітапхана, асхана, оқу кабинеттерінде курстас достарымен араласып, бірге жүр.

Шетелдік студенттерді Көкшетауға алып келгенде олар үшін жауапты «SunTrar 786 LIMITED» фирмасының директоры Фарух Шейх: – Үнді мемлекетінде халық саны көп, дәрігерлер жетіспейді. Менің фирмам орташа ауқатты отбастарының жігіттері мен қыздарына білім алып, отандарына жақсы мамандық иесі болып қайтуына мүмкіндік береді. Мен осы жастарға бақыт билетін сыйлауға мүмкіндігім болғанына қуаныштымын. Осы сәтке дейін көп жұмыс атқардық: хабарландыру бердік, кездесулер өткізіп, Қазақстан, оның табиғаты, мәдениеті туралы көп мәлімет ұсындық. Оқу барысында студенттер білім алумен қатар қазақ халқының дәстүрлерімен танысады. Ең бастысы – Қазақстанның арқасында менің елімде сауатты адамдар саны артады- деген еді.

Студенттер Көкшетаудың қысына бойын үйретіп, қазақтың салт-дәстүріне бейімделіп, жатақхананың өмірімен танысып келеді. Олар жергілікті жердегі медицина мекемелерінде тәжірибеден өтетін болады. Қазірдің өзінде олар сабақтан қолы бос уақытында қазақ достарымен дәрігер-мамандардың жанында жүріп, өз бағыты бойынша білімін жетілдіріп жүр.

Г. Асылбекқызы

Көкшетаулық Руслан Тумырзин — «Қансонар-2018» жеңімпазы

Саятшылық өнердің саңлағы, Арқа өңіріндегі атақты құсбегі Мәсіп Батырханұлының құрметіне ұйымдастырылатын халықаралық турнир биыл да Бурабай баурайында өтті. Оған Ақмола, Алматы, Жамбыл, Ақтөбе, Атырау, Қарағанды облыстары мен Астана қаласынан танымал саятшылар қатысты. Қазақтың ұлттық өнері қайта жанданып, дамудың даңғыл жолына түсті. Қыран құстың бабын тауып, бағын сынауға келген саятшыларды облыс әкімі Мәлік Мырзалин құттықтап, табыс тіледі. Бұл сайысқа әлемге әйгілі бүркітші қыз Айшолпан Нұрғайыпқызы мейман ретінде келді.

Екі күнге жоспарланған халықаралық саятшылар турниріне Венгрия, Испания, Монғолия, Ресей, Біріккен Араб әмірлігінен бүркіт, ителгі, қаршыға

баптаумен айналысатын құсбегілер шақыртылды. Шетелдік меймандар ұлттық өнердің даму барысына жоғары бағасын берді. Монғолиядан арнайы ат терлетіп келген Нұрғайып Ырысұлының

қасқыр ішігі көпшіліктің көзіне бірден түсті. Алты қасқырдың терісінен тігілген киімді киген кез келген адам бірден арқаланып, рухтанып кетеді дейді ол. Өйткені біз Көк бөрінің ұрпағымыз. Бойымызда дала тағысына тән қайсарлық пен батылдық бар. Нұрғайып Ырысұлы әлемге таны-

мал бүркітші қыз Айшолпанның әкесі. Көпшілік екеуін қаумалап, суретке түсуге асықты. Иманжүзді, ибалы, қарапайым қазақ қызы өзін сабырлы да салмақты ұстайды екен. Бүркітші қыз әлемнің елуден астам елін аралап, ұлттық өнерді насихаттап жүр. Бүгінгі сайысқа келгеніне әкесі екеуі де дән риза екенін жеткізді. Ұлттық өнер насихатталып, қанатын кеңге жайып келе жатқаны қуантады.

Астаналық бүркітші Серікбек Қунтуғанұлы халықаралық турнирге 3 бүркіт, 1 қаршыға, 1 ителгі баптап әкеліпті. «Бүркіт баптауды әкеміз үйреткен. Көкше өңіріне келіп, самғатып ұшырып жатырмыз. Ауа райы да тамаша болып тұр. Бүркітім тірнек қазір. Алғыр деп ат қойғанмын. Ұлым Ерасыл қаршығасын, Диас деген бауырым ителгісін алып келді. Жалпы 4 адам команда болып келдік», - дейді.

Сайыс талабы бойынша құсбегілер аңшы құстарды қолға қондырып, шырға тарту арқылы алғырлықтарын көрсетті. Ақтық сынға шыққандар қоян, қарсақ алудан бабы мен бағын сынады. Халықаралық турнир қорытындысы бойынша көкшетаулық Руслан Тумырзиннің «Ақиық» атты бүркіті бас жүлдені жеңіп, облыс әкімінің атынан «Нива» көлігіне ие болды. Сондай-ақ алматылық Аян Сейітжан қаршығасы мен Медет Шолыпов ителгісімен жүлдегер атанды.

Г. Асылбекқызы

• Тұсаукесер

«Жер жәннаты» фотокітабы Ақмола өңіріне арналған

Тәуелсіздіктің 27 жылдығына арналып, «Алтын кітап» баспасынан 2 мың данамен жарық көрген кітапта жұмақ мекен саналатын Ақмола өңірінің та-

рихы, мәдениеті, табиғаты, жетістіктері көрсетілген. Фотокітап облыс әкімі Мәлік Мырзалиннің қолдауымен жүзеге асты. Оның тұсаукесер рәсімі де әкімдік қабырғасында өтті. Кітаптың дизайны көз тартарлық, фотосуреттері сапалы, мәліметтер үш тілде берілген. «Алтын кітап» баспасының директоры Вячеслав Титенев кітапты дайындау

жұмыстарына бір жыл жұмсалғанын, өңірде болып жатқан жаңалықтарға ілесе отырып, ақпаратты да үнемі жаңартып отырғанын айтты. Фотокітапқа Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламасының жүзеге асырылуы жайлы да мәліметтер енген. Тұсаукесер рәсімі кезінде өңір басшысы фотокітаптың бір данасын облыстық кітапханаға, тарихи-өлкетану музейіне, жоғарғы оқу орындарының басшыларына табыс етті. Бұл кітаптың өңірді танып, білгісі келген жандар үшін құнды дүние екенін және оны жинастыруға көмек берген азаматтарға алғысын білдірді.

«Биыл біз Елбасының «Рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында бірқатар кітаптар шығардық. Олардың қатарында Лондонда басылған Сәкен Жүнісовтың «Аманай мен Заманай», Мәлік Ғабдуллин шығармаларының он бір томдығы тарихшы Қадіржан Әбуевтің зерттеу еңбегі, Жабал Ерғалиетің жинағы бар. Алдағы уақытта бұл үрдіс жалғасын табады», - деді өңір басшысы жиналған қауымды Тәуелсіздік мерекесімен құттықтай келе. Ал, өңірдің даму жетістіктері мен атақты тұлғалары жайлы жинақтарды топтастыру жұмыстары келесі жылы қарқын алады.

Г. Бөйішева

Тәуелсіздік тартуы

Аудандардың әлеуметтік-экономикалық дамуымен танысу мақсатында бұқаралық ақпарат құралдары өкілдеріне арнайы баспасөз турын ұйымдастыру біздің өңірде дәстүрге айналған. Тәуелсіздік мерекесі қарсаңында жергілікті басылым тілшілері Целиноград ауданына барып қайтты. Шара барысында баспана кезегінде тұрған бір топ целиноградтықтар жайлы да жылы пәтердің кілтін алып, қуанышқа кенелді. Бұл күні «Дипломмен ауылға» келген жастар да пәтерге ие болды. Жергілікті кәсіпкерлердің қарапайым халықтың жағдайына бейімделуі де жетістік.

бағдарламасының жастарға жасап отырған қамқорлығына көңілі тоқ. Енді жұмысымыз алаңсыз атқара беремін дейді жас маман.

Абылайхан Жүнісов Ақмол ауылдық мектебінде ағылшын тілінен сабақ береді. Жоғарғы оқу орнын тәмамдағаннан кейін дипломын қолына алып, бірден жолдамалармен осында келіпті. Ауыл балаларының шет тілін меңгеруге құлшынысы зор. Осы күнге дейін пәтерде тұрып келіпті. Бірақ онысына өкінбейді. Ауылдың тыныс-тіршілігіне әбден көндігіп, осы жердің тумасы сияқты болып кеткен. Енді жаңа пәтердің кілті қолына тиіп, баспаналы болғанына дән риза. Әрі үйі мектептің дәл жанында. «Дипломмен – ауылға!»

Целиноград ауданының әкімшілік орталығы Ақмол ауылында бой көтерген 60 пәтерлік тұрғын үй «Нұрлы жер» бағдарламасымен салынды. Оның 30 пәтері – бір бөлмелік, 30 – екі бөлмелік. Жаңа да жайлы баспананың мердігері «БАТ 12 Астана» ЖШС құрылыс-инвестициялық компаниясы. Бір бөлмелік пәтердің жалпы ауданы 35 шаршы метр, екі бөлмелік пәтердікі – 56 шаршы метрді құрайды. Баспаналы болғандардың

қатарында түрлі категориядағы адамдар бар. «7-20-25» мемлекеттік бағдарламасына қатысушылар да пәтер кілтінің иегері атанып, қуанды. Оларды аудан әкімі Малғаждар Тәткеев құттықтап, Тәуелсіздігіміз баянды бола берсін деді.

Журналистер ары қарай Қоянды ауылына ат басын тіреді. Бұл жердің тұрғындары ешқашан бос отырмайды. Әрбірі тұрмысын түзеп, жеке ісін ашуға талпыныс жасауда. Аталған елді-мекенде дүкендер, шаштараз, сұлулық салондары және басқа да бизнес-кәсіпорындары бар. Ал, тұрмысы төмен отбастарына үнемі қарайласатын кәсіпкерлер Гүлсәуле Мейірхан мен Бақытқарасын Құлқараевтар тәуелсіздік мерекесі қарсаңында «Айаулым» мен «Керемет» сауда үйлерін ашты. Селолық округ әкімі Айбек Есеевтің айтуынша, Қояндыда қазір 20 мыңнан астам адам тұрады. Жергілікті тұрғындарға тауардың әр түрлі болғаны ұнайды. Және бағасы да қолжетімді. Жергілікті билік тауар бағаларының тұрақты, әрі көтерілмеуін

үнемі қадағалайды. Жоғарыда аталған сауда дүкендері көпсалалы. Онда шаштараз, тігін салоны қызмет көрсетіп, азық-түлік және өнеркәсіп тауарлары сатылады. Қояндылық кәсіпкерлерге бұған көп қаржы салуға тура келді, мемлекет тарапынан да қолдау көрсетілді. Сонымен қатар жаңадан ашылған сауда үйлері жергілікті тұрғындар үшін жаңа жұмыс орны деген сөз. Қалаға шапқыламай-ақ осы жерде табыс табуға зор мүмкіндік. Жергілікті тұрғын Нұрлан Майлыбаев жаңа нысандардың пайда болуы бізге де өзіміз білетін сала бойынша қызметімізді кеңейтуге ықпал етеді дейді. Сол арқылы бәсекелестік артып, тұрмыстық қызмет түрлері де көбейе түспек.

Г. Асылбекқызы

Қос көкшетаулық студент — Президент шәкіртақысының иегері

Олар Көкшетау жоғары медициналық колледжінің 3 курс студенттері Нарғыз Шәкеева мен Дина Оразова. Студенттерді ынталандыру үшін тағайындалған Президент шәкіртақысының иегері атану үшін оқуда жақсы көрсеткіштерге қол жеткізіп қана қоймай, оқу орнының ғылыми-зерттеу, шығармашылық, қоғамдық жұмыстарына қатысып, белсенділік таныту қажет. Осы орайда үміткерлер жетістіктерін сертификат, грамота, баяндама, мақалалар арқылы дәлелдеуі тиіс. Қос студент өздерін жоғарыдағы талаптарға сай көрсете алды. Осылайша Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті атындағы шәкіртақы иегері атанды.

Медколледж директоры Тамара Дьяконованың айтуынша, оқу орнында Тұңғыш Президент атындағы шәкіртақы әл-ауқаты төмен отбасылардан шыққан студенттерді, оралмандар, оқу озаттарын қолдау үшін бір семестрге бөлінеді. Стипендияға үміткерлер студенттер жиналысында анықталады. Кейін өтініш колледждің әкімшілік кеңесіне жіберіледі.

«Жастардың білім мен ғылымға, шығармашылыққа деген құштарлығын ояту – біздің мақсатымыз. Стипендия колледждің қоғамдық өміріне белсене араласып, салауатты өмір салтын насихаттаған, тәртібі жақсы, оқу орнының талаптарын сақтағандарға беріледі. 2010 жылы педагогикалық кеңесте атаулы шәкіртақыны екі студентке тағайындау туралы ереже бекітілді. Шәкіртақы оқу орнының жеке қаражатынан төленеді. Оқу орнында денсаулық сақтау

қызметкерлері кәсіподағының атаулы республикалық стипендиясы бар. Биыл «Медбикелік іс» мамандығына оқып жатқан Айсулу Сейтекова есімді студентіміз аталған шәкіртақының иегері атанды. Николай Грицаев, Роман Савинов, Аида Байзулда, Айдана Абушахманова, Назгүл Толыбай сияқты студенттер Кәкім Жұманов атындағы денсаулық сақтау қызметкерлері кәсіподағының шәкіртақысына ие болған. «Қайырымдылық» волонтерлік қозғалысына қатысқаны үшін М.Смирнова атындағы шәкіртақы Мадина Буквасова мен Ризагүл Жоямергеноваға берілді. Жалпы, білім қуам дейтін жас маманға бүгінде барлық жағдай жасалған, тек адам алдына талап қоюы қажет», – дейді Тамара Дьяконова.

Президент шәкіртақысының иегері Нарғыз Шәкеева – болашақ акушер. Мектепте биология пәнін сүйіп оқыған ол дәрігер болуды бала жасынан армандаған. Ол білім қуған жастарға елімізде барлық жағдай жасалғанын, тек жастар тарапынан ынта мен жігердің болуы қажет екендігін айтады. Елбасының жастарды қолдау бағытындағы саясатына дән риза.

«Акушер мамандығын жайдан-жай таңдаған жоқпын. Балаларды жақсы көремін. Нәрестенің өмірге келуіне көмектесу – жауапты, игі іс. Мақсатым – өз мамандығымның қыр-сырын меңгеру. Президент шәкіртақысының иегері атанғанымды мақтан тұтамын. Мен үшін бұл зор қуаныш. Алда да жақсы оқып, белсенді болуға жігер береді. Әрине, осындай жетістікке жетуіме үлес қосқан ұстаздарыма алғысым шексіз», – дейді Нарғыз Шәкеева.

Ал осы оқу орнының 3 курс студенті Дина Оразованың зерделі, зерек жастарға қолдау танытқан колледж жұмысына алғысы шексіз.

«Бізге тәжірибелі де білікті мамандар сабақ береді. Мұнда сабақ оқумен қатар, талантыңды ұштауға да мүмкіндік мол. Ұлттық рейтинг бойынша біздің колледж үздік оқу орындарының үштігінде. Жалпы, жастарды қолдау белсенді болуға, жеке тұлға ретінде қалыптасуға жол ашды», – дейді Дина Оразова.

Қос студент те медицина бағытында оқуларын жалғастырып, өздері таңдаған мамандықтарының асқан шебері атанды мақсат тұтады.

Г. Бөйішева

Россияне считают Казахстан самым стабильным и успешным государством в СНГ

Эксперты считают, что отношения Казахстана и России никак не изменятся после перехода на латиницу в 2015 году.

4 декабря в пресс-центре МИА «Россия сегодня» были представлены результаты ежегодного исследования Всероссийского центра изучения общественного мнения (ВЦИОМ), раскрывающего отношение граждан России к странам СНГ, передает zakon.kz со ссылкой на посольство Казахстана в России.

Российским респондентам было предложено ответить, как они оценивают успешность стран СНГ, какую из них хотели бы видеть партнером России, где лучше всего обеспечены права русскоязычного населения, кто из лидеров стран вызывает наибольшее доверие.

В своем выступлении директор департамента исследований ВЦИОМ Степан Львов рассказал, что опрос был проведен 8 ноября 2018 года среди 1600 респондентов, граждан Российской Федерации. Исследование проводится с 2010 года и опрос этого года подтвердил, что на протяжении восьми лет безусловными лидерами в восприятии россиян яв-

ляются Беларусь и Казахстан.

Социологическое исследование показало, что именно два этих государства россияне называют самыми стабильными и успешными на пространстве СНГ. Причем в отношении Казахстана получен наивысший результат, начиная с 2010 года: за это высказались 52% респондентов (41% в 2017 году). Остальные страны СНГ в рейтинге успешности заметно отстают: Азербайджан в 2018 году набрал 16% (14% в 2017), Армения потеряла два пункта в рейтинге и набрала 14% (16% в 2017г.), Грузия - 12%, Узбекистан - 10%, Туркменистан - 8%, Кыргызстан и Таджикистан - 5%, Молдавия - 4%, Украина - 2%.

Неизменное отношение россиян наблюдается и по вопросу, кто является наиболее надежным партнером России. 52% опрошенных высказались в пользу Казахстана, 68% респондентов отметили Беларусь. Данные по другим странам – Азербайджан (16%), Армения (14%), Грузия (12%), Узбекистан (10%), Туркменистан (8%), Кыргызстан (5%), Таджикистан (5%), Молдавия (4%), Украина (2%).

В целом заметен рост доверия граждан Российской Федерации к своим ближайшим соседям, почти по всем странам СНГ выросли показатели. По мнению экспертов, рост показателей Армении и Узбекистана по сравнению с прошлыми годами обусловлен приходом новых лидеров в этих государствах и связанных с этим ожиданиями россиян.

Лидеры Казахстана и Беларуси традиционно возглавляют рейтинг доверия лидерам постсоветских государств. Нурсултану Назарбаеву доверяют 49% россиян, Александру Лукашенко - 65%. замыкает тройку лидеров с 14% президент Азербайджана Ильхам Алиев. Другим главам государств выказывают доверие не более 8% опрошенных.

Комментируя эти результаты исследования, директор Института региональных проблем Дмитрий Журавлев обратил внимание, что приведенный опрос является мнением простых россиян, которые, может быть, никогда не были в этих странах.

«То есть это не отношение людей к этим странам, а отношение к информации о них, – заметил эксперт. – Это несколько не умаляет значимость самого исследования. Мы имеем дело с объективной информацией о субъективном процессе. Отрадно, что результаты опроса рядовых жителей коррелируются с действительностью и совпадают с выводами экспертов».

По вопросу, в какой из стран лучше всего обстоят дела по обеспечению прав русскоязычного населения, лидирует Беларусь (66%) и Казахстан (31%). В отношении Беларуси такой показатель эксперты назвали закономерным, если учесть, что в этой стране русский язык является государственным. Некоторое снижение показателя Казахстана с 38% до 31% эксперты, собравшиеся на пре-

зентацию, связали главным образом оценками российских СМИ планов перехода Республики Казахстан с кириллического алфавита на латиницу.

По словам политолога Аркадия Дубнова, отношение россиян к внешнему миру на 85% определяется телевидением. В связи с этим он напомнил, как текущий год был отмечен фейками и информационными вбросами о ситуации в Казахстане, что в итоге отразилось на результатах опроса применительно к Казахстану. Поэтому добиться равновесного, достоверного ответа на некоторые актуальные вопросы сегодня труднодостижимо, резюмировал эксперт.

В ходе дискуссии ее участники немало времени уделили научным подходам данного социологического исследования. В частности, научный сотрудник Центра постсоветских исследований МГИМО Юлия Никитина рекомендовала социологам уточнять критерии успешности, стабильности и доверия к странам и лидерам, а также предложила на будущее включать в исследование дополнительные вопросы о доверии к государствам в рамках региональных организаций, в которых страны взаимодействуют.

По мнению экспертов, даже с учетом одномоментного замера, результаты исследования точно отражают динамику процессов на постсоветском пространстве. Несмотря на появление на просторах бывшего СССР новых лидеров, отношение россиян к Казахстану и ее Президенту остается на стабильно высоком уровне.

Примечательно, что на вопрос корреспондента «Российской газеты», могут ли измениться отношения Казахстана и России после 2025 года из-за перехода на латиницу, все эксперты в один голос дали отрицательный ответ.

Источник: zakon.kz

С терминами было сложно: известная шахматистка стала автором книги на казахском

Основную часть книг планируется распространить по школам, образовательным центрам и спортивным шахматным кружкам страны.

В Казахстане вышла в свет книга о шахматах, автором которой стала международный гроссмейстер среди женщин, международный мастер среди мужчин, многократная и абсолютная чемпионка РК среди девушек Динара Садуакасова, передает Today.kz.

Уникальность книги «Учимся играть в шахматы» в том, что это первое издание о шахматах, выпущенное на казахском языке. В этой связи во время написания книги ее автор испытывала некоторые трудности.

«Мне было непросто, поскольку книг на казахском языке подобного шахматного рода не было. Конечно же, многих шахматных терминов в казахском языке нет. Я обращалась к филологам за консультациями, когда создавала эту книгу», – рассказала спортсменка во время презентации книги в Службе центральных коммуникаций.

В книге рассказывается об истории шахмат, о правилах и особенности этой игры, а также шахматистка делится интересными моментами своего спортивного опыта.

Чемпионка сообщила, что ее книгу

можно будет купить за три тысячи тенге в Академии шахмат Динары Садуакасовой. Также рассматривается вопрос о реализации издания через книжные и интернет-магазины. Но основную часть планируется распространить по школам, образовательным центрам и спортивным шахматным кружкам страны.

Динара Садуакасова не исключает, что в будущем еще раз попробует себя в качестве автора.

«Я профессиональный игрок, профессиональная шахматистка, количество моих партий и участия в турнирах растет. Я надеюсь, что еще смогу сыграть много очень красивых поучительных партий, победить многих очень сильных гроссмейстеров. Поэтому, думаю, что в дальнейшем планируется и продолжение моей писательской карьеры», – поделилась шахматистка.

Говоря о популяризации шахматного спорта среди детей и молодежи, Динара Садуакасова сообщила, что в 2019 году в Атырау откроется филиал ее шахматной академии, где будут действовать бесплатные классы для детей из малообеспеченных семей.

«Мы специально пригласили туда очень сильного международного гроссмейстера и надеемся, что с его помощью наши детки смогут показать очень

хорошие результаты, раскроют свои шахматные таланты. Моя задача – популяризировать и максимально привлечь казахстанцев к нашей игре, потому что, мне кажется, шахматы очень полезны, они дисциплинируют, развивают логическое мышление, улучшают память. Как действующая шахматистка я очень рада, когда вижу такое большое количе-

ство детей, я вижу, что сейчас шахматы на подъеме в Казахстане, что они развиваются, дети добиваются хороших результатов, и, конечно, я очень рада, что вношу свою лепту в развитие и популяризацию нашего вида спорта», – заключила Динара Садуакасова.

Источник: today.kz

Вирус — друг или враг?

Интересная статья о том, какова роль вирусов в эволюции человечества. Для отдельно взятого человека, зараженного каким-либо вирусом, этот вирус, конечно, большое зло. Но для человечества в целом, все далеко не так однозначно.

Нам часто приходится сталкиваться с различными болезнями, которые связаны с вирусными инфекциями. Мы слышим о том, что вирусы могут быть биологическим оружием, и от них умирают сотни тысяч людей. Да, вирус СПИДа стал причиной пандемии на всей планете, а вирус Эбола может убивать целые деревни в Африке. Но... Есть учёные, которые утверждают, что вирусы — это один из важных факторов эволюции. Как так могло случиться, что один из врагов человечества помог ему стать во главе природы? Начнём с того, каким образом вирусы живут в человеческих клетках и что им от нас нужно.

Вирусы поражают не только животных, но и растения, грибы, бактерии и даже другие вирусы. Предполагают, что на каком то этапе эволюции эти агенты отделились от клеточных форм и продолжили эволюционировать параллельно. Какую цель вирус ставит перед собой поражая клетку? Начнём с того, что ни один вирус не может размножаться за пределами клетки-хозяина, это неклеточная форма жизни, которая имеет в своём составе только ДНК/РНК и некоторые белки, которые защищают генетическую информацию и необходимы для первых этапов инфекции клетки. Попав в клетку, вирусу нужно как можно эффективнее размножиться, используя клеточные ферменты,

что в большинстве случаев и нарушает её работу.

Кроме того, очень часто вирусные частицы, которые образовались в клетке могут убить её во время выхода в межклеточное пространство. Но это очень не выгодно - убивать свой дом. Потому большинство вирусов имеют своего хозяина, как, например, вирус герпеса человека, который поражает долгое время человеческий род. Такие вирусы адаптировались под своих хозяев и не приносят им значительного вреда. Потому приблизительно 95% населения Земли имеет вирус герпеса человека, но от этого нам не грозит вымирание.

Мало того, некоторые учёные твердят, что если бы мы избавились от наших «обычных» вирусов, то, возможно, их место заняли бы новые, более агрессивные возбудители. Вот и первый фактор совместной эволюции вирусов и клеточных форм (в том числе человека), который осуществляется примерно по такой схеме. Новый вирус поражает, например, популяцию людей, те из членов популяции, что не могут справиться с этим вирусом погибают или болеют. А те, кто могут хоть как то бороться с этой болезнью продолжают жить и рожают таких же стойких детей, то есть передают свою генетическую информацию. В свою очередь, вирус также может мутировать. То есть те штаммы, которые были агрессивными и убили своих хозяев не имеют возможности размножаться, а те, что менее агрессивные — позволяют своим хозяевам жить и в итоге успешно размножаются, что те, что другие.

Именно потому особо опасные для нас те вирусы, хозяевами которых мы не являемся, например, вирусы животных (ещё не известны случаи поражения человека вирусом растения или бактерии). Тот же ВИЧ «мигрировал» к нам от обезьян, которые резистентны к нему и не болеют никакими заболеваниями связанными со СПИДом. Учёные предполагают, что к 2300 году ВИЧ для людей не будет нести смертельной опасности так же как вирус герпеса человека. Но если говорить об эволюции, то дело не только в этом.

В зависимости от того, в каком виде у вируса закодирована генетическая информация и жизненного цикла, они могут размножаться очень разными способами. Одним из наиболее интересных способов является размножение ретровирусов. Это РНК-содержащие вирусы, которые, попав в клетку, синтезируют из этой РНК ДНК, эта ДНК встраивается в геном хозяина, а уже из неё, вместе с полезными белками клетка синтезирует и вирусные. Клетка ведь не знает какая ДНК её, а какая - вируса, раз эта ДНК в моём геноме, то стоит делать то, что на

ней написано. А если такой вирус вмонтировался в половые клетки, то он будет очень легко передаваться вертикальным способом, то есть от родителей к ребёнку. А ребёнок подхватит ещё парочку таких вирусов и передаст их своим детям и так далее.

Со временем, на некоторые вирусы иммунная система отреагирует и научится с ними бороться, а ту вирусную ДНК, что в геноме дезактивирует, но, возможно, в той ДНК есть некоторые последовательности, каких раньше не было в клетке, и они могут здорово облегчить её жизнь, тогда «умная» клетка не будет их дезактивировать. Предполагают, что 5-8% человеческого генома содержит ретровирусы. Да, возможно, это «бомба замедленного действия», как утверждают некоторые учёные, и однажды эти ретровирусы могут «ожить», но, может быть, это и есть причина того, что мы такие какие есть. Природа не глупая, она не будет делать ничего себе в ущерб. Так что стоит бороться с новыми эпидемиями, но не стоит их слишком бояться, ведь есть два пути: или развитие, или деградация, другого не дано.

Льготную ипотеку получили 1 тысяча военных

Общая сумма кредитов составила 16 млрд тенге

Займы на покупку собственного жилья военнослужащим выданы по ставке от 6% до 8% годовых в рамках специального «военного продукта» Жилстройсбербанка (ЖССБЛ). Первый заем был выдан 5 сентября 2018 года. Об этом центру деловой информации Kapital.kz сообщили в пресс-службе ЖССБК.

Льготные займы для военных делятся на три вида и зависят от суммы сбережений претендента и выбранного жилья.

Самым большим спросом у военнослужащих пользуются займы для покупки жилья на вторичном рынке. Для получения такого кредита необходимо иметь первоначальный взнос в размере 20% и можно претендовать на кредит по ставке 8% годовых. В этом направлении банк уже выдал 427 займов.

На втором месте по востребованности находятся кредиты для покупки жилья на первичном рынке при наличии первоначального взноса в размере всего 5% от стоимости квартиры. В этом случае военнослужащий может получить кредит по ставке 7% годовых. Такой возможностью воспользовались 338 человек.

По третьему направлению, где при наличии 20% от стоимости жилья можно было получить заем по ставке 6% годовых, было выдано всего 32 займа.

Дополнительно в рамках рефинансирования сотрудников специальных государственных органов было выдано 218 займов.

Общая сумма выданных займов — 16 млрд тенге.

Президенту доложили о состоянии Вооруженных сил

В Жилстройсбербанке в работе нахо-

дятся еще 700 заявок на сумму 10,5 млрд тенге. Всего до конца года планируется прокредитовать 6 тыс. военнослужащих. На эти цели банк выделил 74 млрд тенге из собственных средств.

«Те военнослужащие, которые не попали в этом году в пул, могут продолжить накапливать средства на счетах в ЖССБК. Для этого банк создал им самые комфортные и безопасные условия. Главное, что всем накоплениям военнослужащих придан особый статус и гарантия неприкосновенности. Эти средства не подлежат изъятию в бюджет, на них не может быть наложен арест и другой БВУ не может выставлять платежные требования на эти деньги для погашения просроченного кредита. Также важно, что при накоплении эффективная ставка по вкладам у военнослужащих может достигать до 13,3% годовых. А при кредитовании ЖССБК применяет упрощенный анализ подтверждения платежеспособности. При ее оценке не берутся в счет расходы на семью и обязательства в других БВУ», — пояснила преимущества накоплений председатель правления Жилстройсбербанка Ляззат Ибрагимова.

В общей сложности принять участие в первом этапе новой жилищной программы пожелали 13 тыс. военнослужащих. В пул вошли те, кто набрал больше всего баллов, а на них влился в первую очередь срок военной службы.

Всего в Казахстане около 70 000 военнослужащих, получающих жилищные выплаты. Это значит, что они не имеют своего жилья. Их жилищный вопрос ЖССБК намерен решить в течение 5-6 лет.

kapital.kz

В детсадах Казахстана появятся 62 тысячи новых мест

При этом 48 тысяч мест в 2019 году откроют частные предприниматели

Министерство образования и науки Казахстана планирует открыть более 60 новых мест в детсадах в следующем году, сообщает корреспондент центра деловой информации Kapital.kz.

«Для повышения обеспечения детей со следующего года местные исполнительные органы открывают 62 тыс. мест. Среди них 48 тыс. мест планируют открыть частные предприниматели. 8 тыс. мест предназначено для детей от одного года до 3 лет», — сказал министр образования и науки Ерлан Сагадиев в сенате Парламента РК.

Затронув вопрос электронных очередей в детские сады, глава МОН констатировал, что процесс автоматизирован еще далеко не во всех дошкольных учреждениях.

«По республике 29 городов и шесть районов полностью автоматизированы. Родители сами выбирают детский сад, процедура открыта и исполняется довольно быстро», — уточнил Ерлан Сагадиев.

Наряду с этим в ближайшее время камеры наблюдения установят во всех детских садах в стране.

«В целях защиты детей установлено около 40 тыс. камер в детских садах. Это около 58 процентов. По поручению президента местные акиматы в течение двух лет обеспечат камерами все детские сады», — сообщил министр.

kapital.kz

• Инновациялық технологиялар

Тың идеялар тоғысы

Ақмолалық жастардың инновациялық жобалар байқауы бесінші жыл қатарынан ұйымдастырылып, онда отыздан астам ізденіс нәтижелері ұсынылды. Өнертапқыш өрендер энергетика, IT-технология, ауыл шаруашылығы, экология салаларында экономикалық тұрғыдан тиімді және өнімділігі жоғары тың дүниелерін ұсынды. Мәселен, Шоқан Уәлиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университетінің студенті Ұлпан Әлтенова өзінің курстасы Диана Лянгемен бірге көмірдің баламасы ретінде биоотын өндірісін ұсынды. Бұл экологиялық тұрғыдан ғана емес, экономикалық тұрғыдан да тиімді дейді олар.

«Зығыр мен басқа да экологиялық қалдықтардан жасалған биоотын қатты отынның, яғни көмірдің баламасы саналады. Мұндай жобаны қолға алуымыздың себебі, көмір жылдан-жылға қымбаттап барады. Өткен жылы оның бір тонна-

сы 12 мың теңгеден сатылса, биыл 17 мың теңгеге дейін өсті. Оны кез келген адам сатып ала алмайды. Ал, біз 70 пайызы зығырдан, 30 пайызы басқа қалдықтардан тұратын биоотын өндірісін ұсынып отырмыз. Биоотын 2,5 – 3 сағат бойы жанады. Қызуы да жақсы. Көмірден еш кемшілігі жоқ. Бағасы да арзан. Мәселен, бір тоннасы 2 мың теңгеден сатылады. Қай жағынан алсақ та тиімді. Болашақта осы биоотын өндірісінен жеке ісімді ашқым келеді», – дейді талапшыл жас.

Көкшетау техникалық институтының курсанты Әділет Серік болса, төтенше жағдайларда жол көрсететін, қаладағы кез келген ірі қоғамдық және әлеуметтік ғимараттардың бас жоспары енгізілген мобильді қосымшасын жасап шығарыпты. Оны сол жерде таныстырды. Бірегей жобасына курсант алдағы уақытта авторлық құқық алып, оны әрі қарай жетілдіруді көздейді. Инновациялық көрме-байқауына барлығы 34 жоба ұсынылды. Олардың қатарында ауа тазартқыш сүзгі, ауаны тұмшадан тазарту құрылғысы, киімді онлайн түрде өлшеу сияқты мобильді қосымшасы және ауылшаруашылығы бағытындағы бірқатар жобалар бар. «Биылғы байқау екі аталым бойынша өтуде. Алғашқысы, экологиялық, яғни ауылшаруашылығы, қалдықтарды өңдеу, машинақұрылысы және құрылыс саласы болса, екіншісі жаңа ғасыр деп

аталады. Оған энергетика, баламалы энергия көздері, сандық технология салаларындағы жобалар кіріп отыр», – дейді «Kazakhstan Innovations» қоғамдық қорының төрайымы Мәриям Әбішева.

Жастардың тың инновациялық жобалар байқауына Ақмола облысы әкімінің орынбасары Марат Иғалиев, облыстық кәсіпкерлер палатасының өкілдері мен өңірдің ірі кәсіпорын басшылары қатысты. Көрме-байқауда

зығыр мен қалдықтардың қоспаларынан дайындалған биоотын өндіріс мен қол квадрокоптері жобалары үздік деп танылды. Ал, жастардың тың жобаларымен танысуға келген «Тыныс» акционерлік қоғамының директоры Қайрат Қалманбаев өндіріске тиімді жобалар болса, қаржыландыруға дайын екенін айтты. Жеңімпаздарға бағалы сыйлықтар берілді.

Г. Асылбекқызы

• Кәсіптік білім

Жеңіспен оралды

«World Skills- Kazakhstan-2018» ұлттық чемпионатынан Ақмола облысының құрамасы 4 алтын, бір күміс, 2 қола медальмен оралды. Осымен төртінші рет өтіп отырған чемпионатқа облыс колледждерінен іріктеліп алынған студенттер қатысты.

Орта арнаулы білім беретін мекемелердің арасынан Көкшетау жоғары колледжі студенттері ерекше көзге түсіп, 3 алтын, 1 күміс жүлдені қанжығаларына байлады. Жеңімпаздармен өткен кездесу барысында облыстық білім басқармасы басшысының орынбасары Валерий Гамазов: «Біз чемпионат талаптарының бәрінен түгел өттік. Жастар жарысқа үлкен жауапкершілікпен дайындалды. Оларға сарапшылар, оқытушылар

мамандықтары бойынша да, заманауи талаптар бойынша да кадрларды даярлау деңгейі өте жоғары және жұмыс берушілердің сұранысына сай екенін көрсетеді», – дейді.

Ұлттық чемпионатқа аймақтық кезеңнің қорытындысы бойынша іріктелген қатысушылар жіберілді. Олар «Шанақты жөндеу», «Плиткамен қаптау», «Бизнестегі IT – шешімдер», «Визуалды мерчендайзинг және витринистика» құзіреттіліктері бойынша республика бойынша үздік деп танылды. «World Skills- Kazakhstan-2018» ұлттық чемпионатының жеңімпазы Қасым Естаев: «Жұмысым жақсы бағаланды. Алдымен минлифтер, полировкамен жұмыс істедім. Жылдамдық пен сапаға мән бердім. Соның арқасында жеңіске жеттім деп ойлаймын. Өзіме сенімді болып барған едім. Табандылығым серік болды», – дейді.

мен кәсіпорындардағы әлеуметтік серіктестеріміз көмектесті. Жалпы алғанда, чемпионат нәтижесі Ақмола облысы колледждеріндегі жұмысшы

Елімізде кәсіби білім беруге жыл сайын үлкен көңіл бөлініп отыр. Жұмысшы мамандықтарға да сұраныс артауда. Ұлттық чемпионат жеңімпаздарымен өткен кездесуде жарыстың тартысты өткенін және өздеріне үлкен тәжірибе жинақтап қайтқандарын айтты. Қазіргі таңда жеңімпаздар Қазан қаласында өтетін «World Skills» әлемдік жастар чемпионатына дайындалып жатыр.

Г. Бәйішева

Жаңа нысандар пайдалануға берілді

Тәуелсіздік мерекесі қарсаңында Арқа төсіндегі киелі Көкше жерінде бірнеше нысан ашылды. Олардың қатарында 280 орындық балабақша мен жылына 18 мың тонна бидайды қабылдап, сақтауға қуатты элеватор бар. Сонымен қатар МПС көшесіндегі көпір, шаһардағы студенттер саябағы күрделі жөндеуден өтті. Бұл нысандардың барлығында облыс әкімі Мәлік Мырзалин болып, тұрғындармен кездесті. «Нұрлы жер» мемлекеттік бағдарламасы аясында салынған 90 пәтерлі үйдің кілттерін табыс етті.

Еліміздің ұлықты да, қастерлі мерекесі Тәуелсіздік күні қарсаңында 90 көкшетаулық отбасы қоныс тойын тойлау мүмкіндігіне ие болды. Бұл «Нұрлы жер» мемлекеттік бағдарламасының жемісі. Айта кетейік, биылдың өзінде өңірімізде 14 үй пайдалануға беріліп, 1700 ақмолалық қоныс тойын тойлауда. Бұл өткен жылғы көрсеткіштен үш есе көп. Өңір басшысы жүздері бал-бұл

жанған көкшетаулықтарға пәтер кілттерін өз қолымен табыстап, құттықтауын жеткізді. «2018 жылы қала бойынша 170 мың шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілді. Бұл 1700 жерлесіміз баспаналы болды деген сөз. Олардың қатарында аз қамтылған отбасылары, үй кезегінде тұрғандар және мемлекеттік бағдарлама аясында пәтерге ие болғандар бар. 1700 пәтер бұл өткен жылғы көрсеткіштен 600-ге артық. Мұның барлығы Елбасының тапсырмасы аясында қолға алынып отырған шаралар. Баршаңызды Тәуелсіздік мерекесімен тұспа-тұс келген қоныс тойларыңызбен құттықтаймын. Шаңырақтарыңыздан шаттық пен жылылық ажырамасын», – деді өңір басшысы.

Заманауи үлгіде бой көтерген зәулім де әсем үйді Көкшетау қаласындағы «Регион строй» серіктестігі «Нұрлы жер» бағдарламасы аясында салған. Толық панельден тұрғызылды. Пәтер

кілті көкшетаулықтардың бірқатарына «7-20-25» бағдарламасы және «Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» арқылы берілді. «Біздің қуанышымызда шек жоқ. Жайлы да жылы пәтерге қол жеткізіп, бала-шағамызбен төбеміз көкке бір елі жетпестей шаттықтамыз. Үнемдеудің арқасында қаражат жинап, көптен бергі арманымыз орындалды. Осындай бағдарламалардың болғанына рахмет», – дейді Майра Мәжікеева.

Көкшетауда сондай-ақ 280 орындық жаңа балабақшаның құрылысы аяқталып, жаңа жылдан бастап балдырғандарды қабылдауға дайын тұр. Өңір басшысы оның сапасына мән беріп, ішін аралап шықты. Жаңа бөбежайдың қолданысқа берілуімен балабақша кезегінде тұрғандардың саны әжіптәуір азаятын болады. Облыс орталығындағы МПС көшесінде жаяу жүргіншілерге арналған көпір 31 миллион теңгеге күрделі жөндеуден өтті. Өткелдің бұзылуынан ыңғайсыздық көрген мөлтек аудан тұрғындары облыс әкімі мен шаһар басшысына алғыстарын білдірді. Ұзындығы 18, ені 4,6 метр болатын көпірді жарықтандыру жұмыстары жүргізілетін болады. Биыл сондай-ақ Көкшетаудан 5 шақырым жердегі Станционный кентінде «Астананың 10 жылдығы» аясында ашылып, солай аталған саябақ 40 миллион теңге сомасына күрделі жөндеуден өткізілді. Елдімекеннің бүгінде 2 жарым мыңнан астам тұрғыны бар. Кент тұрғындары медициналық пункт пен дәрхананаға зәру. Облыс әкімі Мәлік Мырзалин 2-3 айдың көлемінде бұл мәселені шешуге байланысты нақты тапсырмалар

берді. Мереке қарсаңында осы кенттің маңында қуаты 18 мың тонна бидайды қабылдап, сақтауға қауқарлы элеватор да ашылды. Нысанның іске қосылуы 25 адамды жұмыспен қамтуға мүмкіндік берді. Алдағы уақытта «Агро кз-2017» серіктестігі май зауытын ашуды да жоспарлап отыр. Серіктестік басшысы Юрий Дурников элеватордың теміржолға жақын орналасуы астықты қабылдап, жөнелтуге өте ыңғайлы екенін айтты.

Бұл күні сонымен қатар Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университетінде студенттерге қызмет көрсету орталығы ашылды. «Цифрлы Қазақстан» бағдарламасы аясында инновациялық технологияны пайдалану және дамыту негізінде құрылған орталықтың негізгі мақсаты – білім алушыларға «Бір терезе» ұстанымы бойынша сапалы әрі жыл-

дам қызмет көрсету. Елбасы 2019 жылды «Жастар жылы» деп атады. Ал, облыс орталығында осы бағытта игі істер қолға алынып жатыр. Олардың бірі студенттер саябағының күрделі жөндеуден өтуі. Алдағы уақытта бұл жұмыстар жалғасын табады.

Г. Асылбекқызы

Ұлы ханға ТАҒЗЫМ

Елбасының жақында ғана жарыққа шыққан «Ұлы Даланың жеті қыры» атты мақаласында елімізді жарқын болашаққа бастаған тұлғалардың есімдерін жаңғырту туралы да айтылды. «Рухани жаңғыру» бағдарламасы шеңберінде жүзеге асып жатқан жұмыстардың бұл заңды жалғасы іспетті. Биыл Ақмола өңірінен арнайы экспедиция ұйымдастырылып, «Абылай ханның қара жолымен» жүріп өткен еді. Ғалымдар, тарихшылар, қоғам қайраткерлері, журналистерден құралған жұмыс тобы Ақмоладан Түркістанға дейін жол талғайтын көліктермен жүріп өтіп, тарихи орындарды аралап, ұлы ханға қатысты тың деректер жинастырып келді. Сол экспедицияның қорытындысы ретінде ғылыми-тәжірибелік конференция ұйымдастырылатын болады. Сол кеште деректі фильм көрсетіліп, экспедицияның жұмысы жазылған кітаптың тұсаукесер рәсімі жасалады. Осы басталған істің сәтті жалғасы іспетті жақында Шортанды ауданының орталығында Үш жүздің басын

қосып, қазақ халқын бодандық бұғауынан босатып, көреген саясаткерлігімен танылған ұлы қолбасшы Абылай ханның ескерткіші ашылды. Оның ашылу рәсіміне аудан әкімі Гүлнәр Сәдуақасова, «Нұр Отан» партиясы аудандық филиалы төрағасының бірінші орынбасары Ахмедия Қожамсейітов, аудандық мәслихат депутаттары, еңбек ардагерлері, мемлекеттік мекеме жетекшілері, жастар қатысты. Салтанатты шарада сөз алған аудан басшысы өткенімізді білмей, болашағымызды болжай алмаймыз, осындай игі бастамалар арқылы жас ұрпақты отансүйіштік рухта тәрбиелей аламыз деді. Сондықтан орталық алаңнан орын тепкен Абылай ханның айбарлы мүсіні кейінгі толқынға рух беріп, туған жерге деген тағзымы мен құрметін арттырады.

Ескерткіш қоладан құйылған. Алтын түсті, алыстан жарқырап көрінеді. Тұғыры мәрмәрдан жасалған. Авторы жергілікті мүсінші Талғат Байоразов.

Г. Бәйішева

Қос қуаныш

Ақмола облысы Атбасар ауданындағы Ақан Құрманов атындағы ауылда күнбағыс майын өндіретін зауыт іске қосылды. Мұнда жергілікті 18 тұрғын тұрақты жұмыспен қамтылады. Зауыт директоры Алмас Жұмашевтың айтуынша, сапалы май жақын арада ресейлік «Олейна» мен «Шедверд» жергілікті нарықтан ығыстырып шығарады. Бұл жекеменшік кәсіпорын. Жобаның жалпы құны 808 миллион теңге. Қондырғылары түгел ресейлік. Зауыттың аумағы 1 гектар. Мұнда дайын өнім, уақытша сақтау, жом мен кебек қоймасы, иіссіздендірілген өнімді сақтайтын орын, сүзгілеу, сығымдау бөлімдері бар. Қысқаша айтқанда, барлығы заманауи технологиямен салынған. Бұл қалдықсыз кәсіпорын. «Атбасар майы» ЖШС директоры Алмас Жұмашев басты мақсат, бәсекелестікке төтеп беру дейді.

Зауыттың ашылу рәсіміне облыс әкімінің орынбасары Марат Иғалиев қатысты. Оның айтуынша, кәсіпорынның келешегі

зор. Өңірде осындай зауыттың ашылуы облыстың экономикасын дамытуға да өзінің үлесін қосады. Бұл күні сондай-ақ Кәсіпкерлер палатасы мен «Атбасар майы» ЖШС арасында бағаны бірқалыпты ұстау туралы меморандумға қол қойылды. Майдың бір литрі 340 теңге. Өнім әзірге Ақмола облысы аумағында, Көкшетау қаласы мен Астанадағы «Ақмол» дүкендерінде сатылатын болады.

Бұл күні тағы бір ерекше жаңалық, Атбасардағы мәдениет үйінде салтанатты жиын өтіп, көктемгі ағын судан зардап шеккен жергілікті тұрғындарға жаңа пәтердің кілттерін табыстау рәсімі өтті. 45 пәтерлік алты үй баспанасын жылы су шайғандарға және 45 пәтерлік бір үй кезекте тұрғандарға берілді. Атбасар ауданының әкімі Аманбек Қалжанов тұрғындарды қоныстарымен құттықтап, жаңа үйде жаңа табысқа жете берулеріне тілектестігін білдірді. Пәтер кілтін алған Татьяна Романенко мен Мәдина

Нұртазиналар қуанышымен бөлісіп, отбасы мүшелері бұл күнді асыға күткенін жеткізді. Біз үшін бұл нағыз бақытты күн дейді. Бұрынғы баспаналарын қызыл су шайып, далада қалған кездерін естеріне алса, жаны түршігеді. Мұндай нәубетті ешкімнің басына тілемейміз дегенді де айтты. Осындай айтулы шаралардың бәрі Тәуелсіздік мерекесі қарсаңында жүзеге асты. Бұл күні сондай-ақ Атбасар ауданына қарасты Полтавка селосында дәрігерлік амбулатория ашылды. Бұрынғы ғимарат кеңейтіліп, облыс бюджетінен 34

миллион теңге бөлінді. Амбулаторияда дәрігерге дейінгі көмек, екпе, процедура, қабылдау, баланы дамыту, акушер және күндізгі стационар бөлімшелері жұмыс істейтін болады.

Г. Бәйішева

Казахстанский автопром увеличил объемы производства на 39%

Рост показателей стал возможен, в том числе, и благодаря Программе льготного автокредитования по поддержке отечественных автопроизводителей.

За 9 месяцев 2018 года отечественные предприятия произвели автомобилей на 140,9 млрд тенге, что на 39% больше показателя за аналогичный период прошлого года. В натуральном выражении было произведено 21,1 тыс. машин, сообщает Zakon.kz.

Традиционно, основной объем производства приходится на Восточно-Казахстанскую (51,4%) и Костанайскую (37,6%) области, где расположены крупнейшие предприятия «АзияАвто» и «Сарыарка-АвтоПром».

При этом почти наполовину снизилось производство автомобилей для перевозки десяти и более человек – на 48,4% (231 машина). Производство грузовых автомобилей также сократилось – на 17,3% (802 машины).

Как отмечают в Ассоциации казахстанского автобизнеса (АКАБ), по итогам девяти месяцев 2018 года продажи автомобилей составили 43,7 тыс. транспортных средств.

Рост показателей стал возможен, в том числе, и благодаря Программе льготного автокредитования по поддержке отечественных автопроизводителей, оператором которой является Банк развития Казахстана («дочка» Холдинга «Байтерек»). Напомним, с 2015 года казахстанцы могут приобрести автомобиль отечественного производства. Общий лимит финансирования – 26 млрд тенге из средств Национального фонда и 8 млрд тенге из средств Республиканского бюджета. Программа рассчитана на 20 лет и основана на «револьверном» кредитовании: за счет средств, поступающих от погашения основного долга физическими лицами, получившими кредит, банки будут выдавать новые займы на приобретение автомобилей.

Пятый год подряд самым любимым авто казахстанцев остается Toyota Camry — 400 проданных машин. Следом расположились Lada 4x4 (350 машин) и Lada Granta (342 машины). Пятерку лидеров замыкают Hyundai Tucson — 287 кроссоверов, и Lada Vesta — 280 моделей. В число популярных моделей также вошли Hyundai Creta (245), Hyundai Elantra (213), Volkswagen Polo (209), Toyota Land Cruiser Prado (196) и Lada Largus (196).

Говоря о брендах, лидером является Lada, чьи продажи возросли на 10%. На втором и третьем местах находятся Toyota и Hyundai.

Источник: zakon.kz

В Казахстане готовятся к следующему промышленному прорыву

Правительство приняло госпрограмму индустриально-инновационного развития Казахстана на 2020-2025 годы

Члены казахстанского Кабмина проголосовали за проект Концепции государственной программы индустриально-инновационного развития на 2020–2025 годы (ГПИИР) на заседании правительства во вторник.

Госпрограмму на заседании представил министр по инвестициям и развитию Женис Касымбек.

«Основные подходы Концепции разработаны в соответствии с поручениями главы государства, данными в рамках Послания народу Казахстана «Рост благосостояния казахстанцев: повышение доходов и качества жизни. Она предусматривает четыре основных направления — развитие экономики простых вещей, насыщение внутреннего рынка отечественными товарами, поддержку экспортеров в обрабатывающей промышленности, а также реализацию крупных прорывных проектов через привлечение частных инвестиций, включая иностранные», — отметил глава Мининвестразвития Казахстана.

В ГПИИР обеспечена преемственность со Стратегическим планом развития-2025, учтены ключевые инициативы и принципы. Основные положения и подходы к Концепции разрабатывались в тесном взаимодействии с НПП «Атамекен» и отраслевыми ассоциациями.

Как будет развиваться Казахстан согласно новой госпрограмме?

В целом индустриальная политика сохранит преемственность и будет сфокусирована на развитии обрабатывающей промышленности, планируется максимально использовать существующий инфраструктурный и институциональный каркас.

С начала проведения активной индустриальной политики созданы базовые условия для развития обрабатывающей промышленности.

«Во-первых, сформирована институциональная основа: принят Предпринимательский кодекс, который объединил все инструменты поддержки предпринимателей и определил функционал институтов развития. Создание холдинга «Байтерек» и развитие специализированных институтов поддержки позволило охватить все аспекты в обрабатывающей промышленности», — указал Касымбек.

Во-вторых, продолжается системная поддержка обрабатывающей промышленности через развитие необходимой промышленной инфраструктуры — соз-

дано 12 специальных экономических зон, три из которых уже имеют полную инфраструктурную готовность. Это «Парк инновационных технологий», «Өңүстік» и «Хоргос — Восточные ворота».

«Функционируют 22 индустриальные зоны с полностью или частично завершённой инфраструктурой, на стадии строительства находятся семь индустриальных зон, на стадии проектирования — девять. Продолжается работа по развитию человеческого капитала. В рамках второй пятилетки определены одиннадцать базовых вузов по подготовке кадров», — отметил докладчик.

В-третьих, продолжается модернизация действующих предприятий и реализация новых инвестиционных проектов в базовых секторах — металлургии, нефтепереработке и химической промышленности.

В-четвертых, в обрабатывающей промышленности расширяется номенклатура выпускаемой продукции в металлургии, машиностроении, химии, фармацевтике, стройиндустрии.

ГПИИР-3 решит три проблемы обрабатывающей промышленности

В ходе анализа были выявлены три ключевых вызова для дальнейшего качественного роста и устойчивой конкурентоспособности обрабатывающей промышленности.

«В первую очередь это недостаточный приток инвестиций в основной капитал. За 2010-2017 годы инвестиции в основной капитал выросли в 2,3 раза. Однако по темпам роста инвестиций к ВДС (валовой добавленной стоимости) отрасли мы отстаем от наших основных торговых партнеров: в Казахстане — 17%, в России — 20%, по странам ОЭСР — 26%», — заявил Касымбек.

Второй вызов — не сформирована критическая масса предприятий. Количество предприятий в обрабатывающей промышленности выросло в 1,3 раза. Но по отношению данного показателя к экономически активному населению Казахстана отстает от России — в 2,2 раза, и стран ОЭСР — почти в шесть раз.

Третий пункт — низкая «сложность» выпускаемой продукции.

«По Индексу экономической сложности, который ведется Гарвардским университетом, Казахстан занимает 84-е место, Россия — 48-е и Беларусь — 31-е. Решение указанных вопросов заложено в основу подходов к Концепции Третьей программы индустриализации», — пояснил министр.

Чем ГПИИР-3 отличается от первых

двух?

Третья программа индустриализации будет отличаться от двух предыдущих пятилеток тем, что будет осуществлен переход от отраслевых приоритетов в пользу поддержки эффективных производителей во всех отраслях обрабатывающей промышленности.

Усилия будут сосредоточены на освоении новой, расширении и «усложнении» существующей номенклатуры производимой продукции, в том числе товаров народного потребления.

Кроме того, прямая поддержка будет предоставляться в обмен на встречные обязательства бизнеса по достижению конкретных показателей (модернизация, рост экспорта и другое).

И, наконец, в рамках подготовки промышленности к «цифровой эпохе» будет создана необходимая инфраструктура и стандарты.

Какие предприятия получат «особое внимание»

В дальнейшем внимание будет уделено трем группам предприятий.

«Первая группа — «Крепкий тыл». Это предприятия обрабатывающей промышленности, за счет которых будут увеличены объемы и ассортимент отечественной продукции, включая товары народного потребления, а также создан пул будущих экспортеров», — пояснил министр.

Вторая группа — «Конкурентоспособные производители». Сюда вошли действующие экспортеры, их задача — расширение номенклатуры и увеличение сложности экспортной корзины.

Третья группа — «Центры тяжести». К ней относятся крупные, капиталоемкие проекты, в том числе в базовых отраслях, а также с участием транснациональных корпораций и иностранных инвесторов. За счет них будет обеспечено освоение производства новых видов промышленных полуфабрикатов и предоставление необходимого сырья.

Каким будет индустрия Казахстана в 2025 году?

По итогам Третьей программы индустриализации в два раза должны вырасти инвестиции в основной капитал, реальный рост производительности труда — в 1,7 раза, рост экспорта обработанных товаров — в 2,3 раза. Ожидается повышение Индекса экономической сложности до 55-го места, а также увеличение количества действующих предприятий на тысячу человек экономически активного населения в 2,3 раза.

Источник: sputniknews.kz

После завершения строительства БАКАД перейдет в госсобственность

66 км дороги построит консорциум иностранных инвесторов

Сразу после завершения строительства Большая Алматинская кольцевая автомобильная дорога (БАКАД) перейдет в собственность государства, сообщает корреспондент центра деловой информации Kapital.kz.

«БАКАД — 66 км дороги, которую построит консорциум иностранных инвесторов. 16 лет они ее будут эксплуатировать, получая равными долями компенсацию инвестиционных и опера-

ционных затрат. Но эта дорога с первого же дня, как они ее построят, перейдет в собственность государства», — сказал 29 октября первый вице-министр по инвестициям и развитию РК Роман Скляр на правительственном часе в мажилисе по вопросам развития государственно-частного партнерства.

Между тем глава Минаэкономки Тимур Сулейменов рассказал о главных преимуществах данного дорожного проекта.

«Договор по БАКАДу заключен 7 февраля 2018 года между министерством по

инвестициям и развитию РК и консорциумом „Алси Аларко“. Преимуществом проекта является отсроченные платежи; эффективное обслуживание качественная дорога в течение 20 лет до истечения срока контракт. Иностранные инвесторы могут совместно с отечественным бизнесом участвовать в таких проектах. Проект БАКАД реализуется совместно с иностранным консорциумом — две корейские компании есть и две турецкие», — сообщил он.

kapital.kz

В Казахстане учреждена премия в области цифровизации

О проведении форума Digital Bridge рассказала вице-министр информации и коммуникаций РК Динара Щеглова

На международном инновационном форуме Digital Bridge состоится презентация технопарка Astana Hub с участием Главы государства, а также будут вручены премии IT-индустрии. Об этом на пресс-конференции в СЦК рассказала вице-министр информации и коммуникаций РК Динара Щеглова, передает корреспондент МИА «Казинформ».

«В рамках эксклюзивного события IT-индустрии Казахстана на главном инновационном событии года — международном инновационном форуме Digital Bridge состоится презентация технопарка IT-стартапов Astana Hub. Digital Bridge — это новый инструмент объединения участников международного инновационного движения», — сообщила Динара Щеглова.

Она подчеркнула, что основная цель форума Digital Bridge — создание диалоговой площадки между странами Европы и Азии для продвижения идей цифровой трансформации, электронного правительства, технологического предпринимательства и 4-ой промышленной революции. Как отметила вице-министр, участники форума — ключевые представители международного IT-сообщества, признанные эксперты в сфере технологий, руководители предприятий, тех-

нологические предприниматели, представители государственного сектора из разных стран, профессионалы в области цифровых разработок, ученые, а также венчурные капиталисты и инвесторы. По данным Динары Щегловой, в рамках мероприятия будет вручена первая в Казахстане премия в области цифровизации — Digital Bridge Awards.

«Премия позволит стимулировать отечественные компании, разрабатывающие проекты в ИКТ-отрасли, а также органы государственной власти и местного самоуправления на выдающиеся результаты в сфере цифровой трансформации Казахстана. Digital Bridge Awards определит лидеров по следующим номинациям: „Лучшая цифровая инициатива“, „Лучший офис цифровизации“ и „Лучшая IT-компания“, — сообщила она.

В этом году, по словам вице-министра, в рамках Digital Bridge пройдет важное мероприятие — международная презентация технопарка IT-стартапов Astana Hub, где примет участие Глава государства. Также во время презентации будут продемонстрированы основные инструменты Astana Hub, результаты первых выпускников программ развития и инфраструктура технопарка, которая сейчас расположена в одном из павильонов ЭКСПО. На мероприятие будут приглашены международные эксперты инновационной экоси-

стемы. Как проинформировала спикер, Astana Hub в этот день также проведет два дебютных мероприятия — это премия стартап-индустрии Astana Hub Awards и стартап-соревнование Astana Hub Battle. «Astana Hub Battle — это соревнование стартапов в формате выступлений перед аудиторией. Технологические проекты будут соревноваться за три денежных приза: 1 место — \$15000; 2 место — \$5000; 3 место — \$1000. Astana Hub Awards — это вручение премии в области стартап-индустрии Казахстана, участники которой будут награждены за достижения по следующим номинациям: „Techpreneur года“, „Открытие года“, „Лучший технологический стартап“, „Лучший IT-проект для государственного сектора“, „Прорыв года“. Планируется, что премия Astana Hub Awards станет ежегодной. Полуфинал и финал пройдут уже на сцене форума Digital Bridge», — сообщила Динара Щеглова.

Участники форума Digital Bridge будут иметь возможность провести 30-минутные B2B встречи с заинтересованными их компаниями или участниками мероприятия. Напомним, на официальном сайте мероприятия digitalbridge.kz можно ознакомиться с подробной программой форума и зарегистрироваться в качестве участника. Участие бесплатное.

kapital.kz

В Казахстане будут созданы 9 микрофинансовых организаций

Миннаэкономки предлагает запустить инфраструктуру кредитования бизнеса в обход банков

Министерство национальной экономики предлагает создать альтернативную инфраструктуру льготного кредитования в регионах в обход банковского финансирования. Проект будет запущен в рамках программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства, рассказал на заседании Правительства министр Тимур Сулейменов, передает корреспондент центра деловой информации Kapital.kz.

«На сегодня с участием НПП „Атамекен“ микрофинансовые организации созданы в четырех областях — Костанайской, Жамбылской, Кызылординской и Мангистауской. До конца текущего года будут созданы 9 микрофинансовых организаций — в Акмолинской, Атырауской, Алматинской, Актюбинской, Восточно-Казахстанской, Карагандинской, Павлодарской, Западно-Казахстанской и Северо-Казахстанской областях», — рассказал Тимур Сулейменов.

Микрокредитование в городах по программе развития продуктивной занятости и массового предпринимательства реализовано впервые в 2017 году. Сейчас в схеме микрокредитования задействованы 7 банков второго уровня и 2 микрофинансовые организации (АО «АТФ Банк», ДБ АО «Сбербанк», АО «Народный банк Казахстана», АО «Евразийский Банк», ДО АО «Банк ВТБ», АО «БанкЦентрКредит», АО «ForteBank» и МФО «Ырыс», МФО «РИЦ Кызылорда»).

Общая сумма выделенных средств для микрокредитования в городах в 2018 году составляет 17 млрд тенге, освоено 11,1 млрд тенге и профинансировано более тысячи проектов.

«На 1 января 2018 года, по данным налоговых органов, участниками программы, получившими микрокредиты в 2017 году, произведено продукции на 7,6 млрд тенге, создано и сохранено около 1000 рабочих мест, а также выплачено налогов в бюджет в размере 299 млн тенге. Мы ожидаем значительное увеличение показателей эффективности после оценки налоговой отчетности бизнеса по итогам 2018 года, то есть после полного цикла (годового) использования бюджетных средств в экономике», — поделился данными спикер.

В разрезе отраслей экономики наибольшее число заемщиков представляют сектора торговли, услуг, обрабатывающей промышленности и строительства.

«По гарантированию микрокредитов в 2018 году заключено 320 договоров на сумму 1,9 млрд тенге. Практически по каждому третьему займу предоставлены гарантии», — рассказал Тимур Сулейменов.

При этом по проекту Государственной программы развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017–2021 годы «Еңбек» категория участников дополнена действующими предпринимателями. Также снижены требования по созданию рабочих мест получателями микрокредитования.

«Реализация предлагаемых изменений и дополнений повысит доступность финансовых средств для заемщиков в городах. Работа в данном направлении будет продолжена», — заключил министр.

kapital.kz

Домалақ Ана мен Бегім сұлу туралы кітап жарыққа шықты

Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университетінде жазушы, халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Шәрбану Бейсенованың «Ұлы дала арулары» сериясы бойынша жарық көрген «Бозоқ аруы» кітабының таныстырылымы өтті. Бұл туралы университет баспасөз орталығының жетекшісі Жаңдар Асан хабарлады. Қыздар университетінің ұжымы мен студенттері қатысқан жиынды оқу орнының ректоры Гаухар Алдамбергенова кіріспе сөзбен ашты. Ол өз сөзінде

Қонақбайқызының шығармалары туған елді сүю, адалдық, достық, махаббат сезімдерін арқау етеді. Қаламгердің «Тойға келген келіншек», «Сезімтал жүрек», «Тағылымды тағдырлар», «Мизамшуақ», «Сүзгенің соңғы күндері» сынды шығармалар жинағы көзіқарақты талай жанның көкейіне сіңді. (...) Бүгінгі жиын соның нақты айғағы десек артық айтқанымыз емес, - деді Алдамбергенова.

Сонымен қатар шара барысында жазушы, Халықаралық «Алаш» әдеби сыйлығының иегері Сара Латиева, қаламгер, журналист Заря Жұманова

қаламгердің қазақ әдебиетіндегі орны мен шығармашылығына тоқталды.

«Өткенге көз салсақ, қазақ әдебиетінің тарихында өмірін әдебиетке арнаған әйелдер аз емес екенін көреміз. Мария Хакімжанова, Зияш Қалауова, Фариза Оңғарсынова, Марфуға Айтқожина, АқұштапБақтыгереева, ҚанипаБұғыбаева, Күләш Ахметова есімдері бұл сөзімізге айқын дәлел. Осы тізімнің көш басында, алдыңғы сапында тұран, ұлт әдебиетінде өзіндік өрнегі бар нәзікжандылардың бірі хәм бірегейі - Шәрбану Бейсенова. Азаматтық үнінің айқындығымен, нәзік сыршылдығымен ерекшеленетін Шәрбану

Шәрбану Бейсенованың қаламгерлік қолтаңбасы турасында әңгіме өрбітіп, естеліктерін бөлісті. Жиында университет студенттері жазушыға қыз бала тәрбиесі, бүгінгі әдебиеттің жай-күйі және өзінің қаламгерлік жолы жайында сұрақтар қойып, толымды әрі пайымды жауап алды. «Фолиант» баспасынан шыққан жинақта археологиялық қазбадан табылған айымдар, сондай-ақ әйел-ана туралы мәліметтер фольклорлық мұрамен сабақтастырыла қаралып, танымдық, ақпараттық баян түрінде ұсынылған. Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың «Руха-

ни жаңғыру» бағдарламасы аясында оқырманға жол тартқан бұл кітаптағы аналар галереясы - түркі аруларын жаңғыртып, олардың төл тарихымыздағы орнын айшықтап отыр.

Жазушы «Бозоқ аруында» елорданың іргесіндегі ежелгі Бозоқ қаласына жүргізілген археологиялық қазба жұмыстары кезінде табылған ару қаңқасына тіл бітіре отырып, елдік мәселенің иірі-міне қатысты танымдық, тағылымды ойларды қозғайды. Бүгінгі

мысалдармен айтылып, хикаяттың басты кейіпкері Шырақбектің түсіне елес болып тіл қататын Инжу арасында дамиды.

Кітаптың екінші бөлімінде автордың «Ұлы даланың ұлы анасы», «Адалдықтың ақ құсы - Бегім сұлу» атты екі шығармасы берілген. Бірінші туындыда Домалақ Ана хақында айтылса, екіншісінде «Бегім сұлу» туралы аңыздың түп-тамыры зерделенген. Сонымен қатар, бұл бөлімде Жанат Аймұхамбеттің «Үкөк ханшай-

елорда тарихы кешелі беріден емес, ежелгі дәуірлерде іргетасы қаланғанын, оған Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың: «Ортағасырлық Бозоқ қаласы - Ақмоланың тікелей атасы, ал оның соңғы ұрпағы - қазіргі Қазақстанның елордасы Астана деп есептеуге болады», деген сөзін басты дәйек ретінде алып, Бозоқ қаласын топырақтан аршыған археолог-ғалым Кемел Ақышевтің дәлелдерін, оның ішінде қазба жұмысы кезінде табылған әйел мүрдесінің екі жағына қойылған 800 інжу моншақтың табылуы

ым кім еді?», «Үржар айымының оянуы», Болат Қорғанбековтың «Әулие аналар жайлы», «Лала бибі», «Әнуар ана», «Гаухар ана», «Айша бибі», «Ақбикеш», «Қарашаш» және «Ұлбике» туралы толғамдары оқырман назарына ұсынылып отыр. Айта кетейік, Шәрбану Бейсенованың «Ұлы дала арулары» жобасы шеңберінде бұған дейін «Сүйінбике» кітабы жарық көрген. «Бозоқ аруы» - аталған топтамадағы екінші кітап.

Дереккөз: tengrinews.kz

Меншік иесі:
«Халық Ақпарат» ЖШС
Мерзімді баспасөз басылымдарын және (немесе) ақпарат агенттіктерін есепке алу туралы №15964-Г кyuәлігін 15 сәуір 2016 ж

ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі Ақпарат және мұрағат комитеті берген.
Бас редактор: Тұрсынбеков К.Н
Газет ЖК Карасташева Яна Леонидовна бастаханасында басылды. Қарағанды қ-сы, Пичугина к-сі 255а, тел.: 8 (7212) 47-86-13.

Жарнама және хабарландыру қабылдау (редакция мекенжайы):
ҚР, индекс: 050002, Алматы қ-сы, Жібек жолы 50, «Квартал» БО, 4 қабат, 404 кеңсе.
Тел: 8 (727) 273-83-81
8 (778) 997-83-95

Прием рекламы и объявлений (адрес редакции): РК, индекс: 050002, г. Алматы, ул. Жибек Жолы 50, 4 этаж, 404 офис.
Тел: 8 (727) 273-83-81
8 (778) 997-83-95

E-mail: 150240018148@mail.ru
Газет аптасына 5 рет шығады (Сейсенбі, сәрсенбі, бейсенбі, жұма, сенбі).
Жазылу индексы: 64686
Таралым 2 000 дана.